

W. van HEUGELENBURGHS,

FLEREMONT EN ARBACIS,

OFTE:

De Spiegel der Verdraegzaemheyt.

Treur-bly-eyndend'-ſpel.

OP ZIJN SPREUCK:

VERDRAEGHT HET SCHELDEN.

Eerſt vertoont by 't Broederſchap der Patiency-blommen, in Leyderdorp den 16. van Herfſt-maent 1658.

TOT LEYDEN.
Uyt de Druckery van Jan Zachariaſz. Baron, woonende op 't Zandt by 't Wage-veer 1658.

't TONNEEL.

Zie hier *Gerechtigheyt* door dicke-nevel rijſen,
Verſelſchapt met de *Deuchd'* diens liefd' haer onderſchraecht:
Men moet (door noot geperſt) hier alles goets bewijſen,
Aen die patientelijck het *Schelden* recht verdraecht.

TOE-EYGENING
AEN
't BROEDERSCHAP
DER
PATIENTY-BLOMMEN,
Onder 't Woordt :

LIEFD' BLIJFT SONDER END'.
In Leyderdorp te zaem vergadert.

K. L. B.

HEt ſchijnt op deſe Werelt, dat den eenen Menſch veel beter genegen is : om zijn ledige-uyren te beſteden, dan den anderen; voor al, in yet-wes daer het hert een onderlinge luſt en behaegen in heeft genomen. Ick dan, nevens een ander, hebbe hier mijn ledigheyt mede plaets gegeven, en het oog laten ſtraelen op de hedendaegze Schou-tonelen; waer op dat alle de ledige-uyr-beſteders haer onderling wit ten doel raeckt, en door een gevolg van Aenſchouwers, met noch grooter luſt en ſmaeck gevoert wert. Hier is dan mijn Eerſteling, zijnde

't Treur-bly-eydend'-ſpel van *Fleremont* en *Arbacis*, anders: *De Spiegel der Verdraegzaemheyt*, zie daer aen-vaertze , en voertze andermael in triumph ten Toneel, maeckze den Aenſchouwer beter bekent, door 't her-ſpiegelen, z'is u door liefde toe-gedacht, en als mijn Eerſteling u eerſt op-gedragen, wijl ick aen u als een mede-lief hebber der Maecht Rethorica verplicht ben. Daer is de ſelvige even gelijckze is, verhopende datze ne-vens u den hoogſten Schouburg mede ſal een licht verſtrecken en ten toon ſal geſtelt werden, onderwijl blijff ick die ick ben, en verhoop te blijven :

Uwen Gehelen

W. van HEUGELENBURG.

Verdraecht het Schelden.

EER - KRANS

Ter eeren W. van H. Treur-bly-eydend'-ſpel.

WAt beeldt ons *Leyderdorp* hier niet af, voor de oogen
Van menig duyſent; Wel heeft *Heug'lenburg* gedaen,
Hy heeft dees' *Dezem*, recht door hand' en voet' beſtaen
t'Om-wercken met een korſt, door liefd' en nae vermogen.
Zie hier eens, hoe 't Toneel zijn aerd'ge aerdigheden,
Veraert (in noodt) zijn aerd'ge aerdigheyt bevat:
Soo in als buyten Babels groote wonder Stadt,
Waer *Cyrus* heerſten, en een machtig rijck beſchreden.
O wond're andering! die elck hier ziet verbeelden:
De Moeder en haer Soon, verſchopt van erff en goet
Door *Cyrus*, die ten leſt het ſchelden ſtapt te moet,
Een die met vaſte Trouw al 't lijden weder heelden.
Hier draegme tuygen; weg geen on-recht mag hier komen
Ten voor-ſchijn, wijlmen 't hooft (van die verdraegt) bekroont,
En met de waerheyt ſelfs, nae waerdigheyt beloont,
Wie ſal die lijdt en dult en recht heeft, t'on-recht tomen?
Geen eenig. Wel verdraecht patientlijck dan het ſchelden,
U nadert groot geluck, nae ramp en ongeval. (wal,
Kom Suſters drie-mael-drie, verſtreck een ſcherm een
Verwint voor dees' den Nijt, en wilt voorts *Willem* melden.

Aenſiet het End' J. Z. BARON.

OP DEN SELFDEN.

SO raeckten ons *Pernaſs'* geheel weer in zijn vreughden,
Wanneer het Negen-tal dat t'eenemael verheughden,
En dat dit ſoet geluyt een yder quam te voor,
Van *Willems* gauwe geeſt, op het Poëtze-ſpoor.
Minerva vol van vreuchd' ſchijnt op een nieuw te groeyen,
Mits datze *Heug'lenburg* ziet als een lely bloeyen;
Wiens yverigen geeſt 'k met Lauweren bekrans,
En zijnen Spiegel, met een ſpiegelende glans
Geprickelt, voor de Wer'lt lijtſamig om verdragen,
Hoe datmen ſmaelt en ſchelt en laſtert alle daegen.
Hier *Heug'lenburg*, hier is voor u verdiende loon,
Niet anders van *'t Pernaſs'* als een *Patientij-kroon.*

Tracht nae de Deughd' A. G. HENST.

'T BEmerck van 't kloeck bedrijff port my op het papier
Den loff uw's *Fleremonts* te melden, Batavier
Van 't hoogdravend' vernuft en wel-gezette-reden,
Die ſonder krucken gaen; vol van *Verdraegzaemheden*,
Juyſt op uw' Spreuck gepaſt. Een Spiegel! wel geſeyt
Die ſpeel-wijs ons laet zien een over-treft beleyt,
Hoe Babels Koningin met haeren Soon, het Schelden
In Ballingſchap verdraecht; waer *Cyrus* haer in ſtelden.
WEL HBM naeſt *Yſocráát*, die ons dit heeft verzint,
Een vrient van *'t Negen-tal*, *Minerváás-lieffſte-kint*
Een *Leyderdorpze-ſpruyt*. Weg met gelapte-dichten,
Geeft *Heug'lenburg* hier plaets, die kan de zeden ſtichten,
Men hoeft nu niet te gaen in eenig vreemt geweſt
Om daer de Poëzy te haelen, wijls' op 't beſt
Nu bloeydt op ons *Pernaſs'*, een *Tempe* vol van vreuchden
Die g'heel verplaetſt ſchijnt, en aenwijſt den weg der deuchden.
Ghy draecht den Lauwer met die 't waerdig hooft beſluyt
Van *Pallas* u gevlecht. Loff ſeg ick waerde ſpruyt,
Voor uwe Rijmery; ick laet het verder ſteecken,
Mijn mondt uw' loff nae eys ter deeg niet kan uyt-ſpreecken.

Doodt u ſelven DE RIJCK.

INHOUT.

ALs Cyrus, *Koninck van Perſen*, *met* Weelimus *zijn Edelman op een tijt ter Iacht was, vondt hy* Fleremont (*die hy 't Koninck-rijck van Babel ontrooft hadt*) *met haer Soon* Arbacis, *hoedende de Schaepen, bly-geeſtig zitte zingen.* Cyrus *verwondert zijnde, over haer licht-hertigheyt, wert met liefde tegens haer onſteecken, terwijl zy weygert s' Koninckx-verſoeck, komt* Arbacis *haer Soon, beweegt zijn Moeder, de gunſt des Koninckx aen te*

nemen

nemen Cyrus *geeft'er zijn kostelicken Ring.* Chambyſus *s' Koninckx-zoon dreygt hem ſelven te door-ſteecken, doch wert door* Weelimus *komſt belet, die hy beweegt om* Fleremont *met haer Soon tot ſchande te helpen brengen.* Cina *des Koninckx Dochter, verlieſt op* Arbacis, *biet hem haer trou met een gouwe Keeten, hy 't eerſt niet gelovende, dan neemtze eyndelick aen, geeft haer weer een Penninck, 't welk* Weelimus *verſpiet, bootſchapt' et* Chambyſus, *beſluyte* Fleremont *te beſchuldigen, dat zy den Ring by* Weelimus *heeft verſoent, en* Arbacis *de Keeten by* Dorida, *die hy (onder ſchijn van vrientſchap, en den dronck) uyt* Arbacis *ſack gehaelt hadt.* Chambyſus *verſiert een droom om 't herte zijn s' Vaders op te hitze, laet zyn Vader wrecken door* Gerion, *en brengt' et ſoo veer, dat* Weelimus *en* Fleremont *voor zijn Vader gevancklick gebracht werden, daer den Ring by* Weelimus *wert gevonden, die bekentze (voor 't by-ſlapen) van* Fleremont *genooten te hebben, van 't ſelve met den keeten aen* Cina, *die ſulckx hoort en aenſiet, valt in on-macht, tott'er ſelfs komende, gaet voor* Arbacis *gevanckenis, ſchelt hem uyt, dan verſchoont zig ſelven.* Cyrus *doet de beſchuldigde voor hem komen; dewelcke ſtilſwijgen en al 't ſchelden verdragen,* Chambyſus *ſweert ſoo 't niet waer is, in d' aerde te verſincken, gelijck geſchiet. Eyndelijck, nae dat* Cyrus *een groot miſbaer om zyn Zoon gemaeckt heeft, bidt hy* Fleremont *om vergiffenis, trout haer tot zyn Vrouw, geeft* Arbacis *zyn Dochter, kroont hem tot koninck.* Arbacis *vergeeft* Weelimus *en* Dorida *al 't geen aen hem gedaen.* Fleremont

en

en Arbacis *droefheyt andert in vreugde, bezittende niet alleen 't koninckrijck van Babel ('t geen hun eertijts was geschoncken, en af-genoomen) maer de gansche Monarchi van Perssen.* Weelimus *en* Dorida *door-steecken haer selfs, terwijl de Bruyloft in 't Hoff wert gehouwen.*

't Spel begint s'Morgens ten acht uyren, en eyndigt in d'anderen dag omtrent Middag, en geschiet in en om 't Hoff van Perssen.

PERSONASIEN.

FLEREMONT, Verdreve Koningin van Babel.

CYRUS, Koninck van Perssen, Meden, &c.

WEELIMUS, Edelman van Cyrus.

ARBACIS, Soon van Fleremont.

CHAMBYSUS, Soon van Cyrus.

CINA, Dochter van Cyrus.

DORIDA, Dienst-maecht aen 't Hoff van Cyrus.

GERION, Pagien van Cyrus.

s'KONINGX LIJFWACHT.

W. van HEUGELENBURGHS,

FLEREMONT
EN
ARBACIS,

OFTE:

De Spiegel der Verdraegzaemheyt.

HET I. BEDRIJF.

Fleremont, in eenigheyt.

WAt hebbe my de Góón een gunste toe-gedragen!
Dat 'k heyl, en tege-ſpoet kan nutten met behagen.
'k Was eer' een Koningin in 't groote Babel-hoff,
En nu een Herderin. Ick hoorde eer' den loff
Der Góón uyt-bulderen, op 't ſnaer der Muzikanten.
Ick zat in 't goud' en zijd' om-ringt, 'k wiert van Trawanten
Tot mijnen dienſt, gedient; waer dat ick ginck of zat,
Gedurig ick een ſtoet van Juffers by my hadt.
Laes! ſoo dra mijn Gemael was in des Doots-ſpeloncken,
Nam Cyrus wéér het Rijck, 't geen hy mijn Man geſchoncken
Hadt, voor zijn trouwe Dienſt beweſen aen de Kroon;
So dat ick langen tijt gedoolt heb' met mijn Soon
En nu door Berg' en Dall' gae 'k hoên de ted're Schaepen.
In plaets van 't ſnaeren-ſpel, gae ick mijn vreugde raepen
Omtrent 'et Pluym-gediert', die met een zoete-tael
De Goden geven loff. In plaets van Hoff-geprael,
Hebb' ick de groene Wey, tot dienſt der Roze-ſtruycken
Die mijn vermoeyde leên tot ruſt-plaets gaen gebruycken.
Voor 't Jufferlijck-geſleep, heb ick het Wollig-veé.
In d'hooge eer van 't Hoff zag ick hoe yder deé,
Met luſt en groote ernſt tot voordeel van den Koninck,
En hier, hoe de natuer elck nae het ſchick geeft looninck,

Alleen aen d'Hooge-Góón; Ick schep veel vreugden zoet:
Soo wel in 't Boere-tuyg, als in de Hoofze-stoet;
Doch wijl mijn Soon nae hier komt met zijn Schaepjes grasen,
Wil ick in 't groen mijn geest hier met een Deuntje asen.

1. *Wat zietmen al on-vrede!*
Om s'Werelts-grootzigheyt.
Wat hebb' ick smarts geleden!
Door Cyrus vals beleyt,
En warelijck ,, noch ben ick rijck,
Daer hy gebreck moet lijen.
Ick ben vernoecht ,, Daer hy om vroecht,
In all' zijn Heerschappijen.

2. *Kan hy zijn Schepter wicken,*
Nauw van 't geperelt-gout;
Die 't alles weet te schicken,
Hebb' ick 't mijn toe-vertrout,
Die weet de staet ,, En wie mijn haet,
En om wie ick ter weyden
Ly, en Verdraeg ,, Hy sal die plaeg
Eens anders t'zijnwaerts leyden.

Cyrus. Weelimus.

WAt aengenaem gezang verspreyt zig hier op 't Velt!
Weel. 't Is geene Herderin.
Cyr. Zy heeft haer neêr-gestelt
Op geene groene struyck; ick sal haer wat gaen nad'ren,
En by haer soeten tóón mijn geesten wat vergad'ren.
VVeel. En ick sal met de Jacht omtrent dit Bosch wat gaen,
Om sien off eenig Wilt mocht werden op-gedaen.

3. *Mijn hooft is oock belommert*
Met Blompjes, nae den tijdt,
En ick draeg on-bekommert
Dees' Staff, voor bitze-nijt.
Het VVollig-véé ,, regeer ick mée,
En 't brengt my all's Tribuyten,
Van 't geen het gaert ,, Uyt vruchtb're-aert.
'k Kan veel in 't kleyn besluyten.

Cyr. Iſt waerheyt 't geen ick zie? off zijn 't maer yd'le droomen?
Voorwaer 't is Fleremont, die 'k hebb' de Kroon ontnomen
Van 't machtig Babylon; heeft zy noch ſoo een vreucht
In haere Ballingſchap? ô Góón! met wat een deucht
Is deſe Vrouw begaeft, dat zy mijn laſter-woorden
Kan zetten aen een zy, die ick vol haet door-boorden.
Ick ſcholt haer voor een Hoer, een Voeſtereſs' van 'tquaed'
't Geen haer betigte Boeff gebrout hadd' op mijn Staet.
Zijt ghy dit Fleremont? off ſchemeren mijn oogen
Door duyzing in 't verſtant?
Fler. Ick bidd' met knien geboogen,
Dat zijne Majeſteyt my heden doet verſtaen,
Waerom hy met ſoo'n vraeg my hier komt ſpreecken aen.
Cyr. Ick was op 't hoogſt' verwondert doen 'k u hoorde zingen,
Met ſoo een blijde galm, dat Velt ſcheen op te ſpringen,
En huppelde van vreuchd' gelijck der Goden-zael,
Doen 't Negen-tal-gerey quam op het Avontmael,
Daer ghy van uwen Throon ſoo ſmaed'lijck zijt geſtooten,
Fler. O! dat en heeft my noch tot heden niet verdrooten:
Schoon ghy een waerd'ge ſchat hebt van mijn eer verdooft,
Geſchant-vleckt voor een Hoer, mijn Koninckrijck ontrooft.
'k Heb echter noch de kroon en 't rijck van deucht behouwen,
Om-bolwerckt met langmoet, gewapent met de gouwen
Macht van Verdraegzaemheyt, de Lijtzaemheyt tot raet,
Om van de ſuyv're Deucht te weren hoon en ſmaet,
Kom vry met al uw' macht op 't vinnichts aen-gevloven,
'k Sal onbeweeg'lijck zijn, en ghy ſult niet vermogen;
Eer ſal het ſteen gebergt' op-drijven als een pluym,
Eer ſal ick al 't gewicht verknippen met mijn duym,
Ja, eer ſal Phœbi-licht in Plutóós-af-gront ſtraelen,
En ick mijn ingewant met eygen tanden malen:
Soo kleyn gelijck het ſtoff, eer dat ſou werde waer
Daer ghy my meê betigt, ick acht het niet voor ſwaer,
Dat ick de Koninckx-kroon aen 't Landt hebb' moete ruylen.
Ick leer nu alle daeg, en zie 't gebrek verſchuylen:
Soo wel by Koningen als by een ſlechten Boer,
Want ghy uyt enck'le nijdt ſcholt my laes! voor een Hoer,

Ick merck nu daer een Vorst leeft dag en nacht met zorgen,
Daer ben ick nu gerust en slaep tot aen den morgen;
Ghy moet op 't top uw's Rijkx, met duysent prick'len staen;
Daer ick voor Staet-zucht, niet hoeff om beschroomt te gaen,
Ja, al hadt schoon een Vorst met Argos hondert oogen,
Voor 't wanckelbaer Fortuyn sou hy wel zid'ren mogen,
Al slieper geen van all'.
Cyr. Haer woorden zijn in kracht,
Veel meerder als mijn Heyr dat alles t'onder bracht.
Wat Koninck-rijck, wat Landt, wat Stadt, hoe hoog gestegen
Is voor mijn strijdb're-handt niet plots ter neêr gezegen:
En hier beswijckt mijn hart, door kracht van hare tong,
Die in een ogenblick over de veste sprong
Van mijne Heerschappy. Ick voel de felle drifte
Van Venus dertel-wicht, die 't bloet doet t'zamen schifte.
Groot is de kracht van Mars die 't bloet door 't swaert verplengt
Maer meer is Venus kracht die 't bloet door 't vier versengt,
'k En sal u met den naem van Fleremont meer heten:
Maer lieff, die als Princes is in voogdy gezeten,
In 't opperst' mijn's gemoet; 'k beken voor u mijn schult,
En bidt derhalven dat ghy 't my vergeven sult.
Ick offer aen u op mijn Scepters, en mijn Kroonen,
Neemt my in uwe gunst, en wilt mijn fout verschoonen.
Fler. Al 't quaed' zijn Majesteyt aen my heeft uyt-gewrocht,
En hadt de vlugge Fáám noch geen Cubit verbrocht;
Off 't was zijn Majesteyt van herten al vergeven,
Maer min en gunst tot u staet niet in 't hert geschreven,
Al was het rechte min die ghy my spot-wijs toont.
Cyr. Off 't liefde is, off spodt, dat in mijn boesem woont
Getuygt 'et hart in my, 't welck schijnt tot as te branden.
Fler. Verdooft uw' geyle-brant, door achterdocht op schanden.
Cyr. 't En is geen geyle-brant die spruyt uyt deucht en eer.
Fler. 't En is geen vaste min die bout op los begeer.
Cyr. Die al te lang beraet verdwaelt in t'over-peysen.
Fler. Die al te haest besluyt sal licht te rugge deysen.
Cyr. Noyt grooter kon de liefd' Pyráám op Thisbe zijn,
Die haer gewaende-doodt nae ging, in Atrops-pijn;
Als

Als mijne liefd' op u die 'k ziel en lijff wil geven,
Ja, 'k wenſch geen ogenblick uyt uwe gunſt te leven:
Soo ick u derven moet, is in een korten tijt
Tuſſchen de mag're-doodt, en ſchrale ſwarte-nijt
En my, geen onderſcheyt; ja, yder een ſal ſchricken
Die met 't nieuws-gierig oog op mijn gebeent' ſal micken,
Daerom draecht ghy een hert van mededogentheyt:
Soo trooſt u arme Slaeff die u ſoo ernſtig vleyt.

Fler. Hoe, ghy mijn arme Slaeff?

Cyr. Ja, ick u Slaeff in deſe,
Vermits ick draeg het jock van u bevallig weſen,
En pas op u bevel, geen arbeyt is ſoo ſwaer,
Dat ick om uwen 't wil niet graeg wil nemen waer.

Fler. Wilt ghy de plotze-val van Sardenap'lis mije?
Schuwt zijn ver-wijfde daet, geeft uwe heerſchappije
Niet over aen een Vrouw: ſoo wert ghy niet geloont
Voor u ontrouwe daet aen my ſoo vals getoont.

Cyr. Wat wonderlijck verſtant ſpruyt hier uyt vrouwe klede!
Haer kruyn ſchijnt vol gepropt met Pallas wijze-rede.
Ten recht wert by een Vrouw de wijſheyt af-gemaelt:
Want noyt is ſulck verſtant uyt Mannen hooft geſtraalt.
Meſtreſſe, die mijn ziel in wijſheyt noch komt leeren,
Behoutſter van mijn Rijck die 'k ſchuldig ben te eeren;
Neemt aen mijn heus verſoeck, te meer, om dat ghy meucht
Beſchijnen mijn geſach met uwe groote deucht:
Want ſoo een Vrouw die kan een Vorſt ter neder-zetten,
En zijn verſtant ſoo ſcharp als Jupijns klooff-bijl wetten.
U hooft is waert mijn Kroon, u handt mijn Koninckx-ſtaff,
Die 'k erfde door het ſwaert, die s'Vyants-macht als kaff
Dé ſtuyven voor de wint; mocht ick maer eens genieten
Mijn luſt op 't Bruylofs-bedt, ten ſou my niet verdrieten
Moſt ick om uwen 't wil neêr-bucken voor het ſweert,
Als ghy my maer den ſlag, met eyger-hand' ver-eerd'

Fler. Mijn handt en wil geen bloet, mijn hart tracht nae geen Kro-(nen
Ick ſoeck maer eenſaemheyt, en ſtil geruſt te wonen:
'k Wenſch met Deogenis, dat ghy my maer vergunt,
Beneemt my niet het geen dat ghy niet geven kunt.

 Ach

Cyr. Ach Venus! waerom blijft dan vruchteloos mijn smeecken

Arbacis, al zingende uyt.

1. *Als ick mijn Schaepjes ley,*
Door de vruchtb're klaver-wey,
En 't gesonde Vee, in 't lieff grasje bijt
Daer 't Gevogelt zingt en queelt verblijt,
Ick verheff mijn keel,
Meê dan by 't gequeel,
Dan is mijn druck geheel
In een vreucht verkeert;
En my dunckt dan dat mijn Staet,
De Cyrus schier te boven gaet. (breecke

Fler. 'k Hoor daer de stem mijn's Soons, door 't dichte Bosch he
Cyr. Ick hoop zijn komst' tot troost van my verstrecken sal.

2. *VVant ick zie, daer met lust,*
Hoe de Beesjes zijn gerust
In haer soberheyt, en noch op haer wijs,
Geven loff de Góón.....

Hoe! zie ick Cyrus daer! ja, 't is hy, die den val
Door slim en vals bedrog aen ons soo heeft besteecken.
Dit wil wat wonders zijn, dat hy hier aen komt spreecken
Mijn Moeder op het velt, hy heeft ons Rijck geslickt,
Wat hy nu soeckt ondeckt den tijt die 't al verklickt:
Ick sal my onbeschroomt by hem me gaen begeven,
Ick wensch zijn Majesteyt een lang geluckig leven,
En meer bestendigheyts omtrent uw' Koninckx-staff,
Als wanckelbaer Fortuyn my en mijn Moeder gaff.
Cyr. O wonderlijcke wensch! door haet zijt ghy verstooten,
Uyt liefd' tot eer en staet wil ick u weer vergrooten:
Soo ick u Moeder mag verkrijgen tot mijn bruyt,
Arb. Mijn Moeder uwe bruyt?
Cyr. Ja, 'k wenschte dat ick uyt
Haer mont dit gunstig woort, tot troost van mijn mocht hoo
Dat zy my in haer hert tot Bruyd'gom hadd' verkoren,
En mijne ledekant op-proncke andermael
Met eene Bedt-genoot, tot çiersel van mijn prael.

Vergunt doch mijn verſoeck, ghy ſult de plaets bekleden
Van eene Koningin, en uwen Soon ſal heden
In Staet en Heerſchappy, naeſt aen den Koninck zijn.
er. 't Is veel een Koninckx-kroon, en 't heeft een groote ſchijn:
Maer 't is een enckel niet, ja kaff, 't geen licht verdreven
Wert, door de woeſte wint, ick wil veel liever leven
In dees' mijn ſlechten ſtaet, dan in u groote pracht,
Daerom 't is al vergeefs dat ghy ſpreeckt van uw' macht.
r. Wat dunckt Arbacis ſtaet u meê mijn Rijck ſoo tegen?
Zijt ghy tot hogen-ſtaet ſoo weynig meê genegen,
Dat ghy mijn Scepter niet ſoudt kieſen voor u Staff?
rb. Den Hemel zy gedanckt die my vernoeging gaff.
Ick ben nu oock te vreên, maer ſoo ick koſt verkrijgen
Een gouden Scepters-ſtaff, ick ſou nae 't hooge ſtijgen,
Uyt 't lage Herders-dal.
er. Hoe weynig weet mijn Soon!
Wat moeyte en on-ruſt verſelt is by de kroon,
Gedenckt ghy niet mijn kint hoe wy in on-ruſt woelde,
Doen 't water van verdriet ons over 't hooft heên ſpoelden,
Doen dat de goude kroon my ſtondt op 't hooft en blonck,
En Cyrus gal voor wijn ons in den beker ſchonck,
Ons ongeluck dat was gelijck de woeſte-baren
Den een was nauw verwoet ons over 't hooft gevaren,
Off d'ander was weêr reê om met een volle glop,
En groot verſchricklijckheyt te decken onſen kop,
Eerſt ging de laſter-tong door Babel heene draven,
Dat uwen Vader was met hoorenen begraven,
Doen ſchooff de vaſtigheyt van onſen gront-veſt heên:
Want ſtrackx op ſtaende voet, ſoo ſpleet het rodt aen tween,
Den een ſtondt voor mijn eer en d'ander was my tegen,
En ſtrackx ſoo ſtraelde 't bloet gelijck een ſwaren regen;
Het Landtſchap was verdeelt, daer was niet eene Stadt
Die van 't op-roerig-bloet niet root en lag beklat,
Ten laetſten, Cyrus quam die 't on-heyl hadd' gebrouwen,
En dwong ons al te zaem zijn wetten t'onderhouwen,
Ja, ſleepten my en u geboeyt in 't valſche-ſtrick:
Wat ons al over quam weet ghy ſoo wel als ick,

Daerom

Darom dit dunckt my vreemt dat ghy noch weer wilt tragten
Nae 't Hoofs on-rustig ampt.

Arb. 't Is waer, ons' hoge magten,
En helder-blinckend'-rijck wier haest met dwerrel-damp
Verduystert, dat ons troff veel ongeluckx en ramp:
Maer een recht edel hert moet daer niet voor beswijcken,
Om nae zijn voorig-luck niet eens weer om te kijcken:
Maer moet gelijck een boom, hoe dickwils men hem knot,
Weer stijgen op een nieuw en maecken jeuchdig-lot:
Soo poogt mijn heel gemoet, in staet weer op te stijgen,
Indien 't van s'Koninckx-macht de eere kan verkrijgen.

Cyr. 'k Beken en 't is my leet dat ick door valzigheyt,
U in het ongeluck soo schendig hebb' beleyt:
Maer echter hoe wel ick niet waerdig ben dat d'Aerden
My op haer vruchtb're-stoff draecht in soo hoogen waerden.
'k Bidd' om vergiffenis voor 't geen ick hebb' gedaen,
En wilt uw' Moeder my in hare gunst ontfaen,
Dan sult ghy in mijn Rijck, soo hoog werden geresen
Ja, noch veel hoger als in Babel oyt voor desen.

Arb. Nu Moeder, kan een woort van u doen meerder kracht,
Als ons gewapend'-heyr eertijts te wege bracht:
Want dat kost uyt ons landt, des Koninckx-macht niet weren,
En ghy kunt met een woort ons vorig-luck doen keren.

Fler. Hoe jaecht mijn bange ziel, ick ben met 't stuck belaên,
De Goden geven dat ick my mag wel beraên.
Sal ick in naere-zorg, my heden weer begeven,
Daer ick in stille rust, in desen staet kan leven,
Ick hebb' in hogen-staet op 't Hoff soo wel geleeft,
Datt'et op heden my noch groote walging geeft:
Maer om mijn eenig Kindt uyt edel-bloet gekomen,
Die schijnt in hogen-staet behagen heeft genomen;
Sal ick noch meerder doen als liefd' in my verweckt,
Daerom soo 'k weder-liefd' den Koninck toon', het streckt
Niet uyt een zucht tot Staet, tot Scepters of tot Kroonen:
Maer om een Moeder-zucht aen mijnen Soon te toonen.

Cyr. Hoe ist mijn Lieff? sal ick uyt uwe waerde mondt
Ontfangen noch geen troost, op liefd' en min gegront?

Sal

Sal eeuwig 't Minne-vier dan branden ſonder doven?
Fler. Mind' ghy van herten my hoe ſal ick dat geloven?
Cyr. Ick ſweer het by de Góón, en roep haer ſtraffen neér:
Soo ick mijn liefd' van u in eeuwigheyt af keer.
Fler. Ick kan u voor mijn lieff, ſoo lang der zielen-wazem
Bevochte ons verſtant, en blaeſen haren azem
Des Lichaems-venſt'ren uyt.
Cyr. De Goden zijn gedanckt,
Dat ghy (ô tweede-ziel) my in u gunſt ontfanckt,
Dees' Ring is mijne trouw, ontfanckt die tot een teecken,
Dat ick in eeuwigheyt 't verbont niet en ſal breecken:
Maer al wat ick mijn lieff uyt gunſt heb toegeſeyt,
Geen macht iſſer die my van mijn belofte ſcheyt,
Fler. De Somer-ſwoelt' mag in een wreden Heym verkeren,
En 't lieffelijcke Zuyd' het ſteure Noord' regeren:
Maer ick ſeg andermael, ick wil uw' waerde Vrouw
Blijven in eeuwigheyt, in liefd' altijt getrouw.
Arb. De Goden geven u een lang en vreedzaem leven.
Cyr. Met danck ſal uwe Fáám mijn Koninckrijck door ſweven.
Fler. 'k Bedanck mijn waerde Soon, en wenſch u niet te min
Een goet beſtendig luck in u gewenſt begin.
Cyr. Kom gaen wy op ten Hoov' daer ſal ick u doen çieren,
In koſt'lijck Bruyts-gewaet, en rontom u ſal ſwieren
Een ſtoet van Maechde-rey: om u bedroeft gemoet
Te koeſt'ren in den ſchoot, van veel vermaecklick ſoet;
Daer Arbacis de vreucht ſal nutten met behagen,
Dat ghy my uwe liefd' en gunſt hebt op-gedragen. [*binnen.*

HET II. BEDRIJF.

Chambyſus. Weelimus.

VErvloeckt moet zijn de uyr, doen het ſoo verre quam,
Dat Vader Fleremont tot zijne Bruyt aen-nam;
Doen hy zijn Monarchi ſoo laeg heeft gaen verneren,
Dat zijn verduyvelt oog die geen weer quam begeren,
Die hy eer' voor een Hoer uyt Babylon verſtiet,
Wat is my dit een ſpijt! wat is dit my verdriet!

Dat in mijn's Vaders arm, een Balling-hoer sal rusten!
Die eertijts haren Man niet sonder hoor'nen kusten.
Wat baet my of ick ben mijn Vaders een'ge Soon!
En nae zijn doodt mijn hooft moet dragen zijne Kroon!
Wat baet my of ick ben soo hoog van staet gebooren!
Als ick mijn Vaders-smaet van 't weede-bedt moet hooren.
Dat hy gelijck een hondt zijn eygen speecksel leckt,
En maeckt hem als een swijn met eygen-vuyl bedreckt.
'k Wou dat ick vliegen kost met Dedalius wiecken,
Over den Oceaen? eer het begon te kriecken
Waer ick aldaer de Son zijn paerden eerst in zet,
Off in de bracke Zee met Ikarus verplet.
Waer ben ick met mijn geest? wat mag ick doch besluyten?
Draeg ick hier geen rapier, 't geen dadelijck kan uyten
Den wazem van mijn geest? warom dus lang gebeyt?
Dat ick niet eer mijn ziel en lichaem hebb' gescheyd'.
Dan, hier's mijn trouste Vrient met hem wil ick eens spreecke
Eer ick met dit rapier my selven gae door-steecke.
VVeel. Hoe dus genadig Prins in sulck een droeff gelaet?
Daer in uw's Vaders-huys soo grooten vreucht on-staet.
Ch. Die vreucht is my een smert, die blijtschap doet mijn suchte,
En al het soet vermaeck seer verre van my vluchte,
Die vreucht verweckt in my, dat ick het duyster-graff
Acht soeter als de Kroon, en goude Scepter-staff.
Want ziet, ick hebb' al reê mijn degen aen-gegrepen,
Om mijn bedroefde ziel uyt hare woonst te slepen,
Op dat hy snelder als de paerde van de Son
Sou vliegen, daermen noyt verand'ring meer en von.
VVeel. Hoe verr' kan oock een Mensch verdwalen met zijn zinnen
Wat heeft hy dick met hem een swaren strijdt van binnen.
Chambysus, waer doch heen met uw' gedachte, dat
Ghy selff u beul wilt zijn, om dat het wanckel-rat
Verby u wil en wensch een weynig schijnt te drayen?
Weet dat in s'Werels-ring vierderley winde wayen,
Tot 't aertrijckx vruchtbaerheyt; het jong root-blosend' Oost
Daer Phœbi Jacht op neemt, en Auróórs-kaeckje bloost
Het swart' verbrande Zuyt; daer Phœbi hete-wagen
Zijn

Zijn grootste kracht betoont, en 't West ouw'lijck van dagen,
Daer Phœbi helder-licht, onder het Aertrijck gaet,
En het straf blasend' Noord' met stuer en wreet gelaet.
Recht op den Mensch soo past dees' vierderleye soorte,
Het Oost daer Phœbi rijst, doet heugen ons geboorte,
En 't West daer hy verdwijnt, doet klaerlijck ons verstaen,
Hoe dat wy al te zaem ten grave moeten gaen.
Den Noorden Borias met zijne straffe winden,
Die 't Somer-zoet Gewas komt t'enemael verslinde,
En tempert Aerd' en Lucht op dat den soete Lent
Bequamer sal zijn vreuchd' voort-brengen, 't maeckt bekent
Hoe datt'et swoele Zuydt van s'Menschen wel-gelucken,
Het Noorder tege-spoet een weynig moet verdrucken,
Off anders kan zijn doen hier niet bestendig zijn;
Daerom genadig Prins, wert uwen soeten wijn
Vermengt met zueren eeck; gedenckt van altijt zuycker
Groeyt in des Menschen-aêmt' een stanck een vuyle ruycker.

Ch. Mijn Vaders Bruylofs-wijn schijnt met vergift gemenckt,
Ick braeck mijn leven uyt, wanneer mijn ziel gedenckt,
Dat sulck een hels-gedrocht' een monster by de Meden
De Koninginne plaets van Perssen sal bekleden.
Weelimus, waerde Vrient, verstreckt my tot een hulp,
Ick sal doen hare eer verwelcke als een Tulp,
Wanneer den Hovenier bestaet die af te plucken,
En als dan onsen raet ('t geen niet en kan mislucken)
Is uyt gevoert, soo sal ick u van staet tot staet
Verheffen in mijn Rijck.

VVeel. Ghy die uyt edel-zaet
Geteelt zijt, en het Rijck nae s'Vaders-doot moet erven;
Voor u Chambysus wil ick leven ende sterven,
Geen moeyte my verveelt, al wat ghy speculeert
Voer ick om uwen 't wil uyt, als ghy 't maer begeert.

Ch. De vrientschap die ghy my hier in komt te betoonen,
Sal ick u en u zaet wel rijckelick beloonen.
Wy moeten onbeschroomt hier door een schellem-stuck
Gaen wercken, onse wensch tot haer'er ongeluck,
My dunckt het raetzaem is, wijl zy te voor' gehouwe

Wiert voor een vuyle Hoer, dat wy haer weer die ouwe
Schand' werpen op den hals, dan ſal 't Gemeen ons zijn
Van herten toe-gedaen, dat om den grooten ſchijn,
En om de guytery ten volle te beleggen:
Soo ſal ick u en haer dees' on-eer op gaen ſeggen,
Dat zy u heeft verſocht, tot vuyl' on-kuyſze liefd',
Daer ick verborgen ſag dat ghy haer hebt gerifdt;
En ghy en moet dien hóón aen uwe eer niet lijen,
Maer daer met al uw' kracht geweldig tege-ſtrijen,
Tot ick breng ſulck beſcheyt dat ghy 't niet log'nen kent;
Dan ſal ick uwe eer die daer door is geſchent,
Wel rechten weder op, te meer om dat haer woorden,
Vermengt met vals bedrog u ſwack gemoet bekoorden.

V.Veel. Ick waeg mijn eer voor u kloekmoedig on-belaên,
Al ſou ick in 't verdriet door hóón en ſmaet vergaen.

Ch. Belooft my aen u handt dat ick u mag vertrouwen.

V.Veel. Daer is mijn handt, die ick veel liever wil af-houwen,
Als breecken mijn beloft'

Ch. Doet als ghy hebt geſeyt,
En ick neem van mijn Vriendt op heden een af-ſcheyt:
Om ſonder lang beraet het ſtuck in 't werck te ſtellen. [*binnen.*

V.Veel. Den Hemel u geleyt. Nu mag een weynig hellen
Het ſchip van mijne eer in s'Werelts-barrening:
Maer hebt moet dat mijn eer in 't Perſſens omme-ring
Haeſt ſteyg'ren ſal ſoo hoog, dat al die my ontmoeten,
Met reverençy nauw genoeg ſal kunne groeten. [*binnen.*

Cina uyt in eenigheyt.

GEzegent is de uyr, doen Vader Fleremont
Tot zijne Bruyt verkoos, doen hy die geen onbont
Van hare ballingſchap, daer uyt dat is geboren
Die 'k voor mijn Bruydegom heb in mijn hert verkoren,
Die mijne Tweede-ziel heeft met haer eygen bloet,
Onder het edel hert gezoogt en op-gevoet;
Arbacis, ô dat is mijn heyl, mijn trooſt, mijn leven,
Arbacis ſtaet alleen, in mijn jonck hert geſchreven.
O Voetſter van de Min! gebiet in aller yl

U Soon, dat hy mijn Lieff treft met een Minne-pyl
In zijne jonge borſt, op dat ick mag genieten
Hem die de vlam alleen kan van mijn hart uyt-gieten.
O Venus! ſtaet my by, ach Hemel helpt my raên,
Ick zie van verr' mijn Lieff Arbacis komen aen,
Sal ick door liefdens ſchaemt' my hier, of daer verſteecken?
O neen! ick blijff, op hoop dat hy my aen ſal ſpreecken.

Arbacis. Weelimus verſchuylt zig.

ICk groet u Voeſtereſs',
Cina. En met een groet ſoo voort.
Iſt u niet waerdig dat ghy weer mijn groet aen-hoort?
Arb. Vergeeft my hebb' ick ſchult, Princeſſe hoog geboren,
Ick ſpoeyden my ſoo voort, om u niet te verſtooren;
Soud' ick die 't domme Vee noch deſen dach gehoet
Heb, voor u blijven ſtaen?
Cina. Zijt ghy uyt Koninckx-bloet
Niet alſoo wel als ick, meê herelijck geſproten?
En heeft mijn Vader u uyt Babylon verſtooten?
Waer over zijn geſag meê heden zig verſpreyt,
Door zijne groote macht; 't is daerom niet geſeyt
Dat ghy in eeuwigheyt de Kroon ſult moeten derven;
Daerom laet uwen moet niet t'eenemael verſterven:
Want ſoo lang als den Menſch leeft in des Werelts-baen,
Is zijnen ſtaet gelijck de wiſpeltuer'ge Maen,
Dan vol, dan halff, dan kleen, en ſomtijts oock verduyſtert:
Maer noyt is zy geheel vernietigt, of gekluyſtert,
Maer waſt weer op haer tijt, ſoo ſult ghy uwe kroon
Weer dragen op het hooft, als 't is de wil der Góón.
Arb. Ick wenſch geen hoger-ſtaet als ick nu hebb' verkregen.
Cina. Ghy zijt in s'Vaders-rijck ſoo hoog nu op-geſtegen:
Maer dat de eer die u mijn Vader heeft getoont,
Van u aen my met danck mocht werden weer geloont.
Arb. Ick ſtae tot uwen dienſt, nu en tot allen dagen,
Voor u als 't komt te pas wil ick mijn leve wagen.
Cina. Ghy kunt my dienſte doen, en lijden geen gevaer,
Arb. Ick ſal gewilliglijck al was het noch ſoo ſwaer.

Cina. 'k En derff het ſtuck (door ſchaemt') aen u niet openbaren,
Voorwaer daer liefd' en ſchaemt' haer zig ten ſtrijt vergaren,
Daer is een hart gevecht, de liefde raet my aen,
Dat ick Arbacis ſal mijn Minne doen verſtaen;
De ſchaemt' die ſtoockt'et af en ſtaet de liefde tegen,
Soo dat ick in dit ſtuck geweldig ſtae verlegen,
Arbacis 't is een ſaeck ghy meucht het vaſt vermoên,
Swaer, dat ick 't u verklaer, licht om voor u te doen,
Doch ſoo ghy met een eedt my vaſtelijck wilt ſweeren,
Dat ghy niet weyg'ren ſult 't geen ick komt te begeren:
Soo ſal ick onbeſchroomt u maecke 't ſtuck bekent,
Arb. Kan iek hier in mijn eer wel houwe ongeſchent,
Cina. Gewis ghy kunt met eer en deucht de ſaecke plegen.
Arb. Ick ſweert u by het punt van dees' mijn blancke degen.
Cina. Ick wenſchte maer dat ghy den eedt aen my volbrocht
Arb. Segt maer wat ghy bngeert.
Cina. Off 't waer iek u verſocht
Tot mijnen Bruydegom, om uwe gunſt te erven,
En met u in de Trouw te leven en te ſterven.
Arb. Maer is den eedt die ick u ſwoer niet meerder weert
Dan dat ghy ſchimp en ſpodt aen my daer voor vereert?
Ick acht my ſelfs te kleen, om uw' dienaer te weeſen,
Veel min uw' Bruydegom,
Cina. Soo ghy nochtans wilt vreeſen
De ſtraffe van den eedt, ſoo moet ghy heden zijn
Mijn uytverkooren deel,
Arb. Voorwaer ghy ſpot met mijn,
Cina. Mijn lieff ten is geen ſpot, 't geen ick begeer is waerheyt,
Ick ſweert u by de ſchrick van all' de Helſche-naerheyt,
Dat ick my overgeeff aen u om in de Trouw
Te vlechten ons te zaem tot echte Man en Vrouw.
Arb. Ick die van deſen dag door Boſchen en door Weyden,
In het bedoude gras het wollig Vee geleyde,
Hoe ſou dat mog'lijck zijn dat s'Koninckx-dochter mijn
Sou ſweeren liefd' en trouw! neen, 't kan niet mog'lijck zijn.
Cina. Hoe laet ghy my ſoo lang in hoop en vreeſe hangen?
Arbacis, wilt ghy my niet voor uw' Bruyt ontſangen?
Neemt

Neemt dit mijn Hals-çieraet, tot trouw en onder-pant;
Dat ick u minnen sal soo lang by my den bandt
Des levens blijft geknoft.

Arb. Nu moet ick het geloven,
Den Hemel moet mijn ziel, van alle vreuchd' beroven,
Soo 'k u niet blijff getrouw, om alle dienst te doen,
En u mijn waerde lieff met reyne Min te voên,
En op dat ghy een pandt meucht van mijn Trouw me-dragen
Ontsangt dees' Gouwe-penning.

Cina. Ick roep de swaerste plagen
Tot straffe op my neêr, soo ick mijn Min verquis
Aen yemant als aen u die vaeck mijn leven is.

Arb. Geen Necktar lieff soo soet oyt Venus liet ontglippen,
Als ick op heden nut van uw' bedoude lippen
Soo root als karmozijn.

Cina. Noyt quam uyt Ind'jens-riet
Een soeter zap als ick uyt uwe mondt geniet,
Nae dese kus sal ick mijn lieff in 't Hoff verbeyden.

Arb. Mijn troost ick sal u noch een weynig voort geleyden,
Vaert wel met dese kus,

Cina. Ontfangt noch een van mijn, [*binnen.*

Arb. Voor 't schuyle van de Son sal ick weêr by u zijn.
Hoe wonderlijck gaet het oock hier met s'Menschen-leven,
Dan is hy rijck, dan arm, dan laeg, dan hoog verheven,
Dan aengenaem, en dan veracht weer by den Mensch,
Dan woelt hy in 't verdriet, dan heeft hy 't weer nae wensch,
En somtijts wert zijn glans beswalckt met dicke duyster,
En in een oogenblijck is grooter weer zijn luyster
Als hy te vooren hadt, het gaet met hem gelijck
Het gaet met eenen boom, die af-gekapt, in 't slijck
En modder neder-valt, veracht om aen te schouwen,
Daer door een kloeck vernuft wert namaels van gehouwen.
Een schoon voor-treff'lijck beelt, 't geen met een groote pragt
Wert çierlijck op-gericht, en yder een op acht
Met zinne en verstant, ja, hout'et voor een wonder:
Soo gaet het oock met my, ick wierd' veracht, eerst onder

De

De voeten plots getreên, mijn heerlijckheyt g'on-teert,
Met schimp en spot gehoont, by niemant lieff noch weert,
Ja, selfs van desen dag terwijl dat Phœbi wagen,
Zijn flickerende-glans quam nae het Zuyde dragen;
Ging ick in 't eenzaem-velt noch mijne Schaepjes hoên:
Om met het klaver-gras haer grage buyck te voên,
Gekleet in Boers-gewaet, mijn lijf-tocht broot en water,
't Geweer een Herders-staff, in plaets van zang, 't geblater
Van Schaep' en Lammeren; en nu wert hier mijn Bruyt,
Des Koninckx-dochter selfs, ô aengenaem geluyt!
Dat uyt des Koninckx mondt klonck tot in mijne ooren,
Dat hy mijn Moeder hadd' tot zijnen Bruyt verkooren,
Dat ick in Perssen sou de naesten aen hem zijn:
Maer aengenamer wast noch doen zijn Dochter mijn
Quam bieden hare Trouw, en swoer met my te paren;
Dat is noch 't grootst' geluck, dat my is weder-varen
Op desen dag vol vreuchd' ô Cina! u gelaet
(Hoewel ick van u ben) noch in mijn zinnen staet.
O wangen als cornáát! op lelij-wit geschildert.
O oogen bruyn als git! ô haïr dat als verwildert
In 't çierelijckste krult. ô lippen roodt als kerssen!
Hoe sal ick noch mijn mondt op uwe kluer ververssen.
Nu voel ick eerst mijn brandt nu dat ick van u ben;
Hierom is 't best dat ick my haest tot u weer wen. [*binnen.*

Chambysus. Weelimus.

VErhaelt my nu de saeck.
VVeel. Ick ging my wat vertreden
Omtrent 'et groene Bosch, waer ick mijn tijdt besteden
In eenzaem diep gepeys, om een geluckig end'
Te maecken van het stuck, by u en my bekent.
Terwijl ick soo met vlijt de saeck bespekuleerden,
En een langsame tret den weg soo heen marçeerden,
Sag ick'er twee van verr', en nae ick mercken kon,
Soo was 't lieff kozery, in 't nadren ick bevon
Datt'et Arbacis was, met uwen Suster Cina,
Ick weeck het Bosch wat in en schoot door 't loff tot by,, na
Recht-

Recht-over haer gespreck, daer ick verborgen lag,
En al haer handeling met groot verwondring sag,
Uw' Suster soo het scheen die hadd' in hem behagen:
Want zy heeft hem haer liefd' en trouw daer op-gedragen;
Arbacis hadd' een Penning die aen een sluyer hing,
Die Cina met een kus van hem op trou ontfing,
En nae veel kusjes meer, ging hy haer wat geleyden,
En zijn ten lesten doen daer van malkaer gescheyden;
Arbacis ging hem daer een weynig noch vertreên
Met onderling gespreck, en ging ten lesten heên;
Dit is het geen dat ick aen u bekent wou maecken.

Ch. Hoe spartelt my het bloet! wat komt de spijt my schaecken
Een keten van verdriet, door Moeder ende Soon.
Hoe sal ick Fleremont, en Arbacis ten toon
Noch setten, eer de Son zijn nacht-muts af sal strijcken;
Ick seg eer dat de nacht moet voor Aurora wijcken,
Sal ick door listigheyt soo veel brengen te weeg,
Dat al de heerlickheyt, die Fleremont verkreeg
Van daeg met hare Soon, sal gansch tot niet versticken,
Ja, sullen voor de Kroon noch walgen en veschricken,
Wanneer haer ziel gedenckt den gruwelijcken hóón,
Die ick uyt wercken sal, de Wraeck schijnt my te nóón,
Om door haer bitze-macht de gruw'len uyt te wercken,
Als ick op Fleremont, en haer Soon kom te mercken;
En dit ontsteeckt noch meer een wraeck in mijn gemoet,
Om dat (gelijck ghy segt) mijn Suster heeft gevoet
Arbacis, in haer min. ha spijt! daer van sal wagen
Het gansche Perssien, dit sal ick niet verdragen,
Al soud' ick Hel en Aerd' vertrap'len met mijn voet,
En met mijn dapper swaart verplengen soo veel bloet,
Als Neptuyn water heeft op zijne holle-gronden.
Cina Arbacis bruyt! vloeckvaerdig zijn de stonden
Dat ghy ter werelt quaamt, dat ghy en ick gesoogt
Heb, zaem aen eene borst, ick sweer dat ick gepoogt
Heb als een Broeder trou u eere te beschermen
Sal ick nu als 't vereyst, de Doodt u doen om-ermen,
Off ghy sult uwe Min weer trecken haest te rug

En ick danck u mijn Vrient, dat ghy voor my ſoo vlug
Hebt ſteets ten dienſt geſtaen, dat ghy my dit kont deden,
Mocht wel het ancker zijn van onſe vaſtigheden.

VVeel. Genaedig Prins, ick ben en blijff uw' dienaer trouw
In all' wat ghy begeert, 'k ontzie my geen benouw
Om uwen 't wil, al ſoud' ick eynd'lijck moeten wijcken
In Charons-ouwe-boot by de ont-zielde-lijcken.

Ch. Ick hebb' daer wat verſint, dit diend' eens overleyt,
Nadien Arbacis heeft (ſoo ghy ſelfs hebt geſeyt)
Mijn Suſters trouw ontfaên, wat was't?

VVeel. Een gouwe Keten.

Ch. Ick ſal Arbacis die ontroven nae den eeten,
Door groote liſtigheyt als hy te ſlapen is,
De dienſt-maecht Dorida ſal ick daer toe gewis
Wel brengen, om met ons geen ſchellem-ſtuck te ſchroomen,
Maer ſegge: dat by haer Arbacis is gekomen
Met het geſchakelt gout, en eyndelijck verſocht
Zijn wil met haer te doen, en ſoo met hem gebrocht
De Ketting tot een loon, mijn Suſter daer beneven
Sal kennen het Juweel, uyt liefd' aen hem gegeven.
Dan leyt daer plots haer eer met hoerdery beticht,
Verduyſtert all' haer glans, door ſchelmery verricht;
Harpagus huys verplet, zijn Na-zaet aen een kluyſter,
En noyt bekomt hy weer eenige eer of luyſter.

VVeel. 't Is wel gepractiçeert, dit is een vaſtigheyt
Die onbeweg'lijck is, wert het maer wel beleyt.

Ch. Belegge! daer en ſal 't in 't minſt' niet aen onbreecken.
Ick gae nae het Paleys, om Dorida te ſpreecken,
En maecken 't haer bekent, noch eer de tijt daer is,
Dat ick met 't nieuw geſpuys zit aen den avont-dis,
Daer ick Arbacis in den wijn ſal maecke droncken,
In ſchijn van vrientſchap, dan wanneer hy is aen 't roncken
Op zijnen leger-plaets, van alle ſorg berooft,
Door krachten van den wijn in zijn verſtant verdooft;
Dan kan ick onbeſchroomt ſoo tot hem binnen treden,
En nemen heymelijck met my den Ketting meden,
Dan ſal ick met de Maecht Dorida komen aen,

Om-

Omtrent op dese plaets,
VVeel. Ghy sult my vinde staen
Hier wachten op uw' komst', den dag die is aen 't scheyen,
Ch. Ick sal hier weder zijn soo drae de Uylen schreyen. [*binnen.*

I. VERTONING.

De Persiaenze Vorst, zidt met zijn Bruyt in vreuchde,
Hier aen het Avontmael, zijn Soon onthaelt met wijn
Arbacis *vriendelijck, als of hy hem verheuchde:*
Maer 't is niet als bedrog onder des vrientschaps schijn.

HET III. BEDRIJF.

Cyrus. Fleremont.

ICk wensch u toe mijn lieff een aengename rust,
En dat het oog der Góón sal waecken op de kust
Daer u lichaem vernacht, ja uwe geest mag zeyle
Door aengename droom, ach! kond' ghy eens bepeyle
Met uwer oog-gestrael mijn hert! ghy soud' daer zien,
Dat het veel luchter sprinckt, als Venus dert'le knien;
Want ick ben nu ont-last van 't geen soo swaer my vroegde,
Dat ick u voor de Kroon, het Ballings-pack toe-voegde,
En roofden al uw' schadt, u naem, u faam, u eer,
Ach! 't quam uyt enck'le nijdt en door een quaet begeer.
Fler. Die fout hebb' ick van my soo verre al gesmeeten,
Als 't Oost is van het West, ick hebb' het gansch vergeten!
Ay! spreeck niet meer van 't geen dat ghy my hadd' bereyt,
Op dat het in u baert meê een vergetenheyt,
Bedeckt' et lijck de nacht de aerde komt bedecken,
Men sal 't in eeuwigheyt niet weêr bestaen te wecken;
Nae'n soete slaep ghy weer het morge-licht aenschout,
Maer noyt te voorschijn komt weer u bedreven fout,
Cir. O stut van mijn gemoet! ô troost in mijn benouwen!
O vreucht van mijne ziel! ô ancker van betrouwen!
Wat heeft uw' groote deucht my desen dag gesticht!
Wat heeft u kloeck verstant mijn duff verstant verlicht!
Ick sal op morgen hier mijn gansche Raedt ontbieden,

Op dat ons Bruylofs-dag met order mag geschieden.
Slaep soet met dese kus.
Fler. Den Hemel neemt de wacht
Over mijn lieff, op dat ghy hebt een goeden nacht. [*binnen.*

II. VERTONING.

Chambysus *heeft door list gemaeckt* Arbacis *droncken,*
Nu rooft hy heymelijck, en dat uyt valschen-gront,
Den Ketting uyt zijn sack, die'm Cina *hadt geschonken,*
Uyt liefd' tot onder-pandt van't Echte-trouw-verbont.

Weelimus. Chambysus. Dorida.

MYnHeer ick heb uw' komst' verwagt met groot verlangen.
Ch. Het schijnt ick hebb' de gunst der Goden nu ontfangen,
Ick hebb' den Ketting hier, en oock met een den Ring,
Die Fleremont op trou van Vaders-handt ontfing,
En oock hier's Dorida die ons sal hulpzaem wesen.
VVeel. 't Geluck biet ons de handt, daer is nu niet te vresen
Wanneer ghy my beklaecht voor s'Koninckx Majesteyt,
Dat ick en Fleremont hebb' in on-kuysigheyt
Ons wille door-gebracht, daer ghy 't voor uwe oogen
Hebt heymelick gesien, om dan soo dese logen
Te geven waerheyts glans, soo segt dat ick tot loon
Een Ring genooten heb, en stelt my vry ten toon,
Daer voor het gansche recht, om my te vijsenteren,
Haelt dan uyt mijnen zack den Ring, om te beweren
Dat het de waerheyt is, en segt: dit is 't Juweel
't Geen Fleremont hem schonck in haer on-kuys gestreel,
Dan sal u Vader die voor zijne gift bekennen,
Verslagen sal ick my dan tot zijn voeten wennen,
Hem bidden om genae, en daer bekennen schult,
Dat ick met Fleremont mijn eere heb besmult,
Schoon dat zy het on-kent, de logen mag wat buygen:
Maer zy sal evenwel de waerheyt over-tuygen,
Ch. Ick sal u beyder schant af-wassen weer soo schoon,
Dat uwe eer sal staen gelijck de Son ten toon,
Neemt aen den Ring mijn Vriendt, ghy Dorida den Keten,

Als ghy ſtantvaſtig blijft in deſe ons ſecreten,
Sal ick uw' ſtaet ſoo hoog verheffen in mijn Rijck,
Dat niemant (naeſt aen my) u weſen ſal gelijck.
VVeel. Op mijn ſtantvaſtigheyt daer meucht ghy op vertrouwen,
Dorid. 't Geen ick u heb belooft daer meucht ghy vaſt bouwen,
Ch. Nu is den ſlag gereet die het ſal effe-ſlaen,
Dat Fleremont heeft in mijn s'Vaders gunſt geſtaen;
Nu is de put gedelft, daer zy ſal in verſmooren,
Behendig met haer Soon; ghy zijt nu recht twee ſchooren,
Daer al mijn eer op ſteunt, ſoo'r my maer een begeeft,
Vervloeck ick ganſch de tijt die ick oyt hebb' geleeft;
De tijt die port ons voort, wilt nae u plaets vertrecken,
En ick ſal ſeer verbaeſt mijn Vader op gaen wecken. [*binnen.*

Chambyſus. Gerion.

GAet ſegt mijn Vader aen dat hem zijn Soon eens drae
En vaerdig ſpreecken moet,
Ger. Genadig Prins ick gae...... [*binnen en uyt.*
Uw' Vader wil dat ghy ſult in zijn Kamer komen.

Chambyſus. Cyrus in zijn kamer.

SOo haeſt ick was in ſlaep viel ick in ſware droomen,
My docht een Adelaer, den heer van 't pluym-gediert',
Die hadd' een Tortel-duyff met yver nae geſwiert,
En 't Tortel-duyfje moſt zijn ſchuyl-plaets ganſch begeven,
Het doolden met een jong; den rover die quam ſweven,
Daer zijne proy verjaecht, noch blije galmen gaff,
Hy ſag de kuyze Duyff in plaets hy wreet en ſtraff
Te voor haer hadd' vervolcht, begoſt heel te bedaren,
Wie heeft het oyt gehoort? hy ſocht met haer te paren,
Hy voerde haer met pracht in zijne heerlijckheyt
Een jongen Arent hadt terſtont zijn klauw bereyt,
En ſocht zijn grage maeg met s'Vader-geyck te vullen:
Maer 't jong des Tortel-duyfs begoſt zijn beck te krullen
Gelijck een Arents-beck, op 't hooft daer wies een knyff,
Ja, 't wiert een Adelaer in plaets van eenen Duyff,
Het Arents-jong verdween, terſtont ſoo quamen ſwieren

Een gansche Vogel-rey, met vroylick tierelieren,
Rontom den Tortel-Duyff, die in een Arent was
Soo drae getransformeert, ja, schoot op 't selfde pas
Al bevend' uyt mijn droom, en ging my wat vertreden,
Terwijl met wandelen ick vast mijn tijt besteden
In 't Koninckliijcke-hoff, een jeulende geluyt
Quam tot mijn ooren in ick socht en vondt uw' Bruyt
Met Weelimus verselt, dat in zijn eygen Kamer,
Nae dat ick stondt een wijl, smeet ick met eenen hamer
De deur fluckx op de vloer: maer hy greep straeck een sweert,
En heeft my met gewelt uyt zijn vertreck geweert;
Doch ick hebb' haer secreet' van buyten aen staen hooren,
En Fleremont die socht Weelimns te bekooren
Met gifte, om haer lust in Over-spel te voên,
't Geen Weelimus in 't eerst voor al niet wilde doen:
Maer sloeg het vierig af, doch zy hem presenteerden
Een kostelijcken Ring, doen was 't dat hy hem keerden
Tot haer vervloeckte-lust, wat waer u hóón geschiet!
Soo dit van desen nacht van my niet was bespiet.

Cyr. Ach Hemel! wat komt my hier in der nacht bespoocken!
Mijn eer leyt gansch ter neêr met Fleremont gedoocken!
Ha ghy vervloeckte Hoer! 'k hebb' u rechtvaerdig noch
Gebant uyt Babylon, in steê van slim bedroch.
Eer tweemael rondt sal gaen die gulde Sonne-wagen,
Sal ick voor yder een u soo ten toon doen dragen,
Dat yder schricken sal voor 't gruw'lijck Overspel.
Gaet heen van stonden aen belecht uw' saecken wel,
En doetze beyd' geboeyt hier voor mijn aenschijn komen,

Ch. Heer Vader, zie uw' wil sal werden waer genoomen. [*in en uyt.*
Zy komen alle beyd' geboeyt nae hier toe treên.
Doen ick strack van u ging soo snorde by my heên,
In 't voor Hoff op de plaets een Mensch, en nae ick oogde
Het scheen Arbacis wel, ick liep hem nae, en poogde
Hem t'achterhalen, maer siet hy verdween terstont
Door 't duyster van de nacht, ick weeck te rug, en vondt
Dorida op de plaets, die my socht te ontschuylen,
Ick greep haer aen, en zy begost verbaest te huylen,

Zy was maer halff gekleet, den boesem voor ontbloot,
En voort haer lijfs-gewaet dat hadtze in haer schoot,
Ick hadde daer geen tijt om haer eens uyt te hooren:
Maer hebze t'zaem geboeyt doen setten op den Tooren,
Cyr. Ist mogelijck mijn Soon! wat voor een on-geval
Off hem in desen nacht hier weer ontdecken sal?

Fleremont. Weelimus met eenige Lijff-wachten, geboeyt uyt.

Ch. Daer is de Babel-hoer met haere Pol die 'k heden
Hebb' in on-kuysigheyt haer lusten sien besteden,
Hadd' ick ô Fleremont! van u dit oyt gelooft,
Rechtvaerdig hebb' ick noch de Kroon van u berooft.
Ghy valsche Hoer hadt ick tot pulfer u doen branden,
Doen 'k u uyt Babel stiet, soo was my dese schanden
Op heden niet gedaen, het was Vulkaên een spijt,
Doen Venus hadd' met Mars haer Echte-bedd' ontwijt:
Maer dees' vervloeckte daet komt Venus noch verdoven,
Ja gaet d'onkuysheyt selff, en alle schand' te boven,
't Is wonder u de vloeck terstont niet hene voer,
Doen ghy verleden dag my sulcke eden swoer,
Fler. Waerom soeckt my mijn lieff op heden te bedroeven?
Off soeckt door schelde ghy my heden te beproeven
Hoe licht ick my ont-zet?
Cyr. Bedroeven doet ghy my
Op heden wel te recht: maer uwe Hoerdery,
Daer ghy met Weelimus de nacht hebt in geseten,
Daer van sal ick den loon u swaer genoeg toe meten.
VVeel. Hebb' ick van desen nacht by Fleremont geweest?
Off boert de Vorst met ons?
Ch. Was ghy 't of was 't uw' geest?
Doen ick u deur te voor sloeg met een hamer open,
Daer Fleremont en ghy laegt op het Bedd' gekroopen?
Hadd' ick maer dit rapier soo wel als nu gehat,
Ick sweer het Ledekant was van u bloet bespat.
VVeel. Mijn dunckt het is me ernst dat zy ons dus uyt-schelden,

Ge-

Fler. Gedenckt ghy niet mijn lieff, hoe Timtus hem ontſtelden,
Alleen uyt boertery, en ſiet der Goden ſtraff
Quam in een oogenbliek ſoo droevig tot hem aff.
Schelt niet uyt luſt uw' Bruyt, op dat ghy niet de Goden,
Door uwe boertery tot ſtraffe ſelſs komt noden.
Cyr. Noemt my niet meer u lieff, maer die van deſen nacht,
Zijn luſt in uwen arm baldadig heeſt volbracht.
Noemt u niet meer mijn Bruyt; want ghy en zijt niet waerdig
Dat u de aerd' op-hout, maer niet laet ſincken waerdig
In 't onder-aertze Stijx, noemt Weelimus u lieff,
En uwen Bruydegom, die ick tot ſtaet verhieff,
En zijn getrouwigheyt met gaven rijck beloonden.
Fy u vervloeckte Guyt, daer ick u altijt toonden
Mijn goed' genegentheyt, dat ghy my hebt gehoont,
En poogde dat ick mocht met hoor'nen zijn gekroont.
VVeel. Genadig Vorſt ick ſweer by all' de Hemels-lichten,
Datt'et geen waer en is, daer zy ons me betichten;
Ick hebb' het noyt gepoogt, en hebb' het noyt gedocht,
Veel minder dat het ſou by my zijn uyt-gewrocht.
Ch. Ick hebb' het ſelfs geſien, derft ghy het noch ontkennen,
(Ick vrees dat ick aen u mijn handen noch ſal ſchennen)
Doen ick in 't heymelijck voor uwe Kamer ſtont,
Beſpieden al uw' doen, was het niet Fleremont
Die ſeyd' hoe Cyrus hooft de hoor'nen ſoude paſſen?
En boogde dat die nu waeren al ree aen 't waſſen,
Terwijl dat Weelimus in Venus-bogaert zadt,
En roofden van de vreucht daer Vader luſt toe hadt,
En nodigde haer Pol den ſchoot voor hem 't ondecken:
Soo menigmael zijn luſt daer toe maer mochte ſtrecken,
Dit hebb' ick ſelff gehoort, ghy Hoer van Babylon,
Doen ick met Weelimus u in on-kuyſheyt von.
Fler. Hoe dus genadig Prins, heeft u den droom bedroogen,
Dat u dit viſioen quam in den ſlaep voor oogen?
Ick bidd' bedenckt u wel eer ghy ons ſoo bekladt,
Voor my, daer toe ick noyt gedachten hebb' gehadt.
Cyr. Is 't oock door eenen droom u niet ſoo voor-gekomen,
Dat in uw' herſſens heeft ſoo vaſten plaets genomen,
Als

Als of het waerheyt was.

Ch. Hoe Vaeder twijffelt ghy?
Neen, 'tis voorwaer geen droom, gelooft my daer in vry, (wen
Want tot een meerder blijck dat ghy 't voor waer meugt hou-
Ick hoorden noch soo veel, dat Weelimus een gouwen
Ring kreeg van Fleremont, nae dat ick kond' verstaen:
Om dat hy anderwerff haer niet en sou af-slaen.
Laet ons van stonden aen haer eens gaen vijsenteren,
En zien of hy den Ring niet heeft noch in zijn kleren.
t'Za Gerion, vat aen, door-soeckt hem wel ter teeg.

Ger. Mijn Heer, hier is den Ring,

VVeel. Dien Ring ick noyt en kreeg
Van Fleremont: maer 't is een Ring die ick gedragen
Hebb' tot een handt-cieraet, veel jaeren met behagen.

Ch. Ick seg dat ghy dien Ring doen kreeg van uwen Hoer.

Cyr. Laet zien.... het is den selven Ring daer me ick swoer
Aen Fleremont mijn trouw, nu moet ick het geloven!
Ach Hemelsche Jupijn! wat ziet ghy al van boven!
Wat sluyt de nare-nacht in hare duysterheyt!
Wat wert'er al bedrog in schijn van deucht bereyt!
Ziet daer den selve Ring, die ick aen u vereerde
Op trouw en onder-pant, en hielt u voor mijn weerde
En uyt-geleese Bruyt; derft ghy 't ontkennen noch
Soo zijt ghy wel ten reeht een monster van bedrog.

Fler. 'k Beken het is den Ring: maer wieze my ontnomen
Heeft is my onbekent; waer toe ben ick gekomen!
Dat ick moet voor een Hoer ten twedemael weer gaen!
Daer ick in kuysigheyt hebb' altijt vast gestaen.
Heer Koninck, 't is den Ring, ick kan het niet ontkenen:
Maer weet ick van de daet den blixem moet my schennen,
'k En wist op heden niet (gelooft my) dat dien Ring
Uyt mijn bewaring was die ick op trouw ontfing.

Ch. Waer acht ghy my dan voor een Schelm en een Verrader?
Off valschen Logenaer? de Waerheyt een versmader,
Als het geen waer en is dat ick u hebb' bespiet.
Hoe weet ick dan het geen dat by u is geschiet?
Onkent'et niet soo stout, den Ring komt u beschamen.

Fluckx Weelimus ſegt ons hoe dat ghy daer te zamen:
Op uwen leger-plaets ſoo ſchendig quaemt vergaert,
't Is openbaer genoeg, de waerheyt ons verklaert.

VVeel. Genadig Vorſt en Prins, ick kniel voor uwe voeten,
En bidt dat my genae en geen recht komt ontmoeten.
Ick heb uw' Bruyt g'onteert, 'k beken de fout is ſwaer,
Al wat Chambyſus ons heeft op-geley is waer.
Ick bidt u wilt de fout genaedig doch vergeven.

Cyr. Verhaelt de oorſaeck die u daer toe heeft gedreven.

VVeel. Doen ick van deſen nacht was in mijn ruſt gegaen,
En noch mijn oogen haer nauw hadden toe-gedaen;
Ick hoorden ſoo my docht yets aen de Kamer roeren,
Ick trat van 't Ledekant, om eens ſoo te beloeren
Wat het doch weſen mocht, als ick de deur ontſloot,
Stont Fleremont daer voor die my haer gunſt aen-boot,
En badt my om de nacht met vreuchden door te brengen,
Off dat haer boeſem ſou ganſch in den brandt verſengen,
Ick gaff haer geen gehoor en ſey het niet betaemt,
Zy hiel te meerder aen en was niet eens beſchaemt:
Maer ging van geyligheyt haer boeſem my ontblooten.
Ick weeck van haer te rugg' doen heeft zy my ontſlooten
(Met minnelijck gelag) wel onbeſchaemt haer ſchoot,
En heeft my met gewelt daer vriend'lick toe genoot.
Daer boven ginck zy my met deſe gift beſchencken.
Ick dacht 't is in der nacht ten kan mijn eer niet krencken,
Niemant ſal ons beſpien, en noch daer boven dat
Ick mijne luſt voldoe, een rijckelijcken ſchat,
Daer op hebb' ick mijn eer en uwe Bruyt geſchonden,
Ach! was ick noyt gebaert, ſoo was ick noyt gevonden,
Op ſoo een vuyle daet.

Cir. Is 't moog'lijck dat de tong,
Die uyt haer herſſen-vat ſoo groote wiſheyt drong,
Dat ick uyt reyne liefd' mijn Scepter haer quam bieden,
Op dat mijn luſt met haer mocht in de trou geſchieden,
Van deſen nacht my heeft verleyt tot hoerdery.
Weg Fleremont van hier, vervloeckte Hoer die my
Op heden hebt gehoont, ick ſweer dat u bedrijven

(Ghy

(Ghy Hoer) geen et-mael en ſal ongewroocke blijven.
Gaet ſetze alle bey geketent en geboeyt,
Op een beſlooten plaets. [*binnen.*

Ch. Gaet Pagie u haeſt ſpoeyt,
En haelt hier Dorida zy zidt vaſt op den tooren.

Cir. Ach Hemel! wat komt my in deſen nacht ter ooren,
Als ſchrik en herte-wee, hoe woel ick in verdriet
Zijn leven is mijn noyt ſoo grooten hóón geſchiet,
Was dit die kuyſche Vrou, die roemde dat de ſtenen,
(Hoe wichtig dat zy zijn) verſtuyven ſoude henen
Als veders voor de wint, eer zy haer ſchoot ſou bien
In geyl' onkuyſche min, ach! hadt ick noyt gezien
U Fleremont, ſoo was my dit niet overkomen.

Ch. Heer Vader, ay! wilt doch uw' droef heyt wat betomen.
'tIs waer het leet is groot 't geen u is aen gedaen,
Maer groot is weer 't geluck dat ons heeft by geſtaen,
Den Hemel, dat de fout behendig bleeff verholen
Hadt ick van deſen nacht door 't duyſter niet gaen dolen,
Wie hadde Fleremont met Weelimus beſpiet?
Wat was uw' Majeſteyt en my voorwaer al niet
Een ſchande aen gedaen, ja 't hadd' ſoo verr' gelopen,
Dat ghy 't noch met de doodt hadd' moeten ſelfs bekoopen.
Gedenck hoe 't Ninus ging doen hy maer eenen dag
Zijn Boel en Vyandin' betroude zijn geſag;
Het koſten Rijck en Kroon, ja ſelff zijn eygen leven,
Daerom Heer Vader, wilt tot ruſt u doch begeven,
Stelt u gemoet te vreên vermits ghy nu bevrijt
Zijt voor dit ongeval,

Cyr. Mijn Soon, voorwaer ghy zijt
Mijn trooſt, mijn eer, en glans, ja mijn onheyls af-ſchutter,
Beſchermer van het Rijck, en een s'Lants-onder-ſtutter
Door u is deſen nacht al ſoo veel quaets ondeckt,
Dat my en u ja 't Rijck tot een behouding ſtreckt.

Dorida. Pagien.

Ch. De Pagien die komt daer met Dorida aen treden,

Komt Dorida bekent voor ons alhier ter steden,
Wie met u op de plaets te vooren stont verselt
Doen ick u halff gekleet daer van't en heel onstelt
Van wesen en gelaet,

Dor. Mijn Heer wilt my geloven,
Ick hebb' geen Mensch gesien.

Ch. Ghy sult my niet verdoven
Met logens: want ick hebb' hem selfs by u sien staen,
Hoe quaamt ghy halff onkleet? den boesem los ontdaen?

Dor. Ick was in droom geraeckt, en uyt het bedd' geweecken,
En doen ick u daer sag meend' ick my te versteecken
In een verborgen hoeck: maer doch en kon soo haest
Niet komen van u weg, doen stondt ick daer verbaest,
En lilden als een blat.

Ch. Wilt haer meê vijsenteren.

Ger. Mijn Heer zy poogt mijn handt weer uyt haer handt te weren.

Ch. Gaet met uw' saecken voort.

Ger. Hier is een Ketting, en
Het schijnt wel gout te zijn,

Ch. My dunckt dat ickze ken.
Mijn Susters hals-cieraet, ziet Vader kent ghy desen
Geschaeckten-ketting niet?

Cyr. Gaet segt de Kamenier
Van Cina, dat zy wreckt de Princes, om nae hier
Te komen eens terstont, de Vader moet haer spreecken. *Ger.b.*

Ch. Wat sal van dese nacht al schelmery uyt-breecken!
Segt Dorida van wien hebt ghy den Ketting?

Dor. Heer
Als ick 't bekennen moet ick hebze door oneer
Verdient van Arbacis, om dat ick soud' boeleren
Met hem van desen nacht, ick kost hem niet af-weren
Hoe verr' dat ick het sloeg: maer dese rijcke gift
Die heeft my laes! verleyt tot dese vuyle drift.
Hy was't die by my stont daer ghy van sprack te vooren,
Doen ghy my vatten aen en bracht my op den Tooren.

Ch. Wel is het spreeck-woort waer, gelijck de ouwe zong
('t Mist selden ofte niet) soo piepten oock het Jong.

De Moeder met de Soon heeft hare luſt ontbonden,
En wert op eenen nacht in on-kuyſheyt bevonden.
Ha vals door-trapte-guyt! het duyſter van de nacht,
Heeft u door ſnellen loop uyt mijn geſicht gebracht,
Hoewel ghy het ontquam, dit ſpreeck-woort kan niet dolen,
De on-gerechtigheyt blijft ſelden lang verholen.
Ch. Ick gae van ſtonden aen, (paſt ghy wel op de boel,)
En halen Arbacis voor uwen Rechter-ſtoel. [*binnen.*

Cina, met haer Kamenier uyt.

HEer Vader weeſt gegroet, doch ick verlang te weten,
Wat uw' believen is.
Cyr. Kent ghy wel deſen Keten?
Die is van Arbacis aen Dorida vereert,
Om dat zy deſen nacht by hem heeft geboeleert.
Cina. Mijn geeſt wert flauw van ſchrick, mijn krachten my begeven
Cyr. Grijp aen zy ſwijmt, of ſcheyt ganſch van haer af het leven.
Mijn Kindt dat in mijn hart ſoo liefdig ſtaet geprent,
Ay! roer doch eenig lidt ſoo ghy noch Vader kent!
Ach Hemel wat is dit! wat maeckt Cina verſlagen!
Off heeft zy Arbacis haer liefde op-gedragen
Dat zy aldus beſwijckt! zedt haer wat op dees' ſtoel.
Mijn dunckt aen hare pols dat ick noch leven voel.
Gerion haelt wat wijn, om hare geeſt te ſtercken.... *in en uyt.*
Mijn dunckt dat hare ziel al weer begint te wercken.

Chambyſus. Arbacis met eenige Lijf-wachten.

HIer kom ick met de Pol.
Cyr. Ziet Cina die beſweeck
Doen zy den Ketting ſag.
Ch. Mijn Suſter Cina ſpreeck,
Ay! doet my doch verſtaen de oorſaeck van u treuren,
Wat ſal van deſen nacht ons heden noch gebeuren!
Dat zy in flaeute viel doen zy den Ketting ſag,
Gewis daer ſal weer yet uyt komen aen den dag,
Arbacis ſegt ons hier, hoe dat ghy zijt gekomen
Aen dit geſchakelt-gout, of hebt ghy het ontnomen

Mijn Suster door bedrog,
Arb. Ick staegelijck versuft,
En vat uw' mening niet.
Ch. Is dan u gansch vernuft
Bedwelmt door den roock van Venus minne-voncken?
Kent ghy den Ketting niet die ghy selfs hebt geschonken
Aen Dorida tot loon? om dat ghy desen nacht
Met haer uw' domme-lust soo schandelijck volbracht.
Arb. Hoe! ick met Dorida alsulcken fout bedreven!
Ick hebb' het noyt gedacht, veel minder van mijn leven
Soo grooten feyt begaen.
Ch. Onkent'et voor my niet,
Ick hebb' van desen nacht uw' Moeder oock verspiet,
Die met een Edelman in geyligheyt boeleerden,
Ick hebb' het selff gezien dat hy haer schoot onteerden,
Ick sey 't mijn Vader aen haer boeff ick voor hem brocht,
Die ons de gansche saeck ten vollen heeft ontknocht;
Hoe zy hem hadd' verleyt met gaven en met giften,
Tot hy ten lesten wiert verhit tot vuyle driften,
Men vondt by hem den Ring die Vader Fleremont
Gaff tot een onder-pant van 't Echte-trou-verbont,
Hoewel zy het ontkent, zy zidt vast op den Tooren,
Geketent en geboeyt.
Arb. Wat komt my hier ter ooren!
Wert Moeder wederom met hoerdery beticht!
Tot wien heeft Haet en Nijt haer schrale aengesicht
Fenijnig weer gewent om Moeder te benijden!
Sal zy dan altijt hier onschuldig moeten lijden!
Ch. Verschoont uw' Moeder niet want s'is soo vuyl als ghy.
Arb. Is zy soo vuyl als ick: soo zijn wy beyde vry,
Ick hebb' in 't minst' geen schult dat weten all' de Goden.
Ch. Was het Dorida meê soo wel als ghy ontvloden
U doen mocht wel soo drae niet zijn in 't licht gebracht:
Maer nu heeft zy bekent, dat ghy van desen nacht
Haer Maagdom hebt gepluckt, daer voor zy heeft genoten
Dees' Ketting tot een loon.
Arb. Wie heeft ons over-gooten

Met

Met hels-fenijnig-zog? getrocken uyt de borſt
Van die 't verhongert-lijff met ſlangen-vleys bemoſt.
Heb ick u Dorida van deſen nacht geſproocken?
Dor. Arbacis, ons bedrijff dat is al uyt gebroocken,
Den Ketting daer ghy my hebt mede om-gekoft,
Die was terſtont bekent, doen heb ick heel ontknoft
De ganſche handeling, ick kon 't niet meer ontkennen.
Arb. Wel hoe! gaet Dorida haer eyge ſelven ſchennen,
Bekent zy feyten die zy niet en heeft gedaen!
Ach Hemel! wat is dit, of ben ick dan verraên
Van die my heeft geſtelt ſoo hoog en uyt-geleſen,
Om dat mijn val te ſwaer en grooter ſoude weſen.
Cyr. Verraden zijt ghy niet: maer 't is u ſelff bekent,
Hoe ghy van deſen nacht hebt buyten 't ſpoor ge-rent.
Doet door het lochenen mijn tooren niet meer branden,
Want ghy ſult ongeſtraft niet komen uyt mijn handen.
Voort, brengt haer weg van hier, en legt haer beyde vaſt
Op een beſloote-plaets.
Arb. Heer Koninck ondet-taſt
De ſaeck eerſt wel ter deeg en oordeelt niet lichtvaerdig. *bin.*
Cina. Heeft hy al ſulckx gedaen ſoo is hy 't ſtraffen waerdig.
Ch. Dorida het bekent,
Dat zy met hem haer eer heeft deſen nacht geſchent;
Dees' Ketting boven dien die is by haer gevonden,
Die zy tot loon ontfing, voor datze was geſchonden,
En 't is uw' Ketting ſelfs nae dat ick mercken kan.
Cyr. Cina, weeſt niet verſuft, doet ons verklaring van
Het geen u is geſchiet, ſpreeck: want ick wil het weten
Hoe dat Arbacis is gekomen aen den Keten.
Cina. Verſtoort u Vader niet om mijnen 't wil, ick ſal
Verhalen u op-recht mijn ganſche on-geval.
Cyr. Verſwijgt my niet een woort.
Cina. Soo haeſt hy was gekomen
Met u alhier in 't Hoff hebb' ick in hem genomen
Een wonderlijcke luſt, my docht in zijn gelaet
Blonck ſchoonheyt, deucht, en eer, ja, wijſheyt vroeg en laet.
Dit baerden in mijn hert een minnelijck behagen,

'k Hebb'

'k Hebb' met die Ketting hem mijn liefde op-gedragen,
Cyr. Geen vals' ontrouwer daet ter Werelt men oyt von,
Daerom de duyst're nacht s'oock niet verbergen kon
Uw' Ketting en mijn Ring, twee sulcke hooge panden
Zijn desen nacht geweest aen-leytsters tot de schanden.
Ick wil men Fleremont sal dooden met haer Soon,
Eer dat de gulde Son in 't Zuye is gekroon.
Ch. Weest dan hier me geleert met sulcke losse zinnen,
En onbedachten raet weer niemant te beminnen. [*binnen.*

Cina. Arbacis op den Tooren.

WAt schuylt'er al bedrog, laes! in des Menschen hert,
't Geen gist'ren was mijn vreucht, is hede nu mijn smert,
Als ick Arbacis sag met 't oog of met gedachten:
Soo docht mijn ziel van vreucht in liefde te versmachten,
Hy was mijn soetst' vermaeck, mijn lieff, mijn troost, en heyl:
Maer nu berst ick van spijt, als ick gedenck hoe geyl
Dat hy van desen nacht besmet heeft zijne leden,
Daer ick allenig dacht mijn lust aen te besteden.
Ist moog'lick dat een Mensch kan zijn soo boos van aert,
Daer ick een Koninckx-kint soo hoog en wijt vermaert
Quam bieden aen mijn trou, hem die soo laeg vervallen
Was, dat hy 't domme Vee most drijven door de dallen.
Verkrenckt mijn eer, ja breeckt den eet van liefd' en trouw,
Dat hy mijn Man sou zijn, en ick zijn Echte-vrouw.
Kan 't oock wel moog'lijck zijn? neen, ick kan 't niet geloven
Dat hy soo licht den glans sou van mijn eer verdoven,
Met soo een slechte Maecht, en noch op verscher daet,
Dat hy vereenicht is met my soo hoog van staet,
Wie weet of hy niet wert benijt in zijn verhogen,
En soo door listigheyt wert valschelick belogen,
Ick wil van desen nacht, noch eer den dag verspreyt,
My spoên nae 't sterck gebouw daer hy gevangen leyt,
Om met hem van de saeck, vry-moedig eens te spreecken,
Doch houden my onstelt als of ick socht te wreecken,
Zijn vals ontrouwe daet, waer is hy die mijn ziel
Door zijn vervalste-deucht soo schendig weder-hiel?

Waer is hy die mijn hert in rouw doet ʃmeltend'klagen?
Waer is hy die de vreucht doet ganʃch van my verjagen?
Waer is hy die my doet veel duyʃent doden aen?
Waer is hy die my doet van ongedult vergaen?
Waer is hy die hier niet meer waerdig is te leven?
Hoort ghy Arbacis niet? waer zijt ghy dan gebleven
Dat ick uw' ʃtem niet hoor? off heeft u Pluto al
Gevoert in 't duyʃter-rijck by 't droevig naer-geʃchal?
Om uwe valʃche-daet met eeuw'ge-ʃtraff te lonen.
Arb. Genadigʃte Princes, die 'k hebb' en eeuwig tonen
Sal niet als liefd' en trouw, gelooft dat ick niet ben
Beʃoetekt met de fout, ick my ontʃchuldig ken.
Dit lichaem (ick mijn lieff) alleenig voor u ʃpaerden;
Gelooft my, 't is ʃoo reyn als doen 't mijn Moeder baerden.
Hoe ʃoud' ick dit lichaem dat ghy ʃoo hebt verhoogt,
Aen yemandt als aen u me-delen; dit gedoogt
In 't minʃt' niet mijn gomoet, veel liever wil ick ʃterven,
Eer dat yemant, als ghy, mijn gunʃte ʃal verwerven,
Indien wy ʃchuldig zijn daermen ons voor verklaert,
Geen ʃtraff en is ʃoo ʃwaer of wy zijn meerder waert.
Cina. 't Is openbaer genoeg, ghy kunt het niet ontkennen
Dat ghy van deʃen nacht u eer beʃtont te ʃchennen
Met Dorida, die ghy een gouwe Ketting ʃchonck,
Die ghy van my op trou door reyne liefd' ontfonck.
Zy heeft het ʃelff beleên dat ghy haer hebt geʃchonden,
Mijn Broeder boven dat die heeft noch ʃelff bevonden,
Dat Weelimus op 't bedd' by uwen Moeder lag,
En bluʃten zijnen brant, daer hy 't met oogen ʃag.
O gruwel! 't geen niet mag in Hemel noch op Aerden,
'k Gelooff niet dat de Hel oyt eenig monʃter baerden,
Dat ʃoo lichtvaerdig was.
Arb. Mijn Lieff, vermag dan niet
De bracke trane-vloet, die ick geʃtaeg uyt giet
Verwecken een gelooff in u dat 'k ben onʃchuldig:
Soo ʃtraft my met de doodt, ick ʃal het zijn geduldig.
Cina. De doodt is niet genoeg: want ick al meerder ly,
Vermits ick ʃtadig ʃterff, als ick gedenck hoe ghy

En ick in een verbont te zamen zijn getreden,
Arb. By my is het verbont noch onbevleckt op heden,
Veel eer ſal uwe handt bereycken Son en Maen,
En doen de ſnelle tijt en ſtont te rugge gaen,
Eer dat yemant als ghy, van mijne vreucht ſal plucken,
De wraeck die moet my ſlaen aen ſoo veel duyſent ſtucken,
Als ghy om mijnen 't wil geſucht hebt en geſteent.
Indien ick oyt mijn gunſt een ander heb verleent.
Cina. Van wien heeft Dorida den ketting dan bekomen?
Die belijt dat haer eer Arbacis heeft ontnomen,
Off zijt ghy dan verraen?
Arb. Verraden wel gewis:
Maer 't is de Goon bekent wie den vrrader is,
Cina. Ick ſal wat naeder dan de ſaeck gaen onderſoecken
En zien off ick 't geheym kan ſtoml'en uyt de hoecken.
Arb. Ach! off den Hemel gaff dat eens de ſchelmery
Mocht komen aen den dag daer om ick heden ly.

Chambyſus met zijn gevolg verbaeſt uyt.

Wie hier dus in de nacht? ſpreeck, of ick doen u ſpreecken.
Cina. Ick ben 't mijn Broeder, ziet de tranen my uyt breecken;
Ick ſmelt van herte-wee, ick weet niet hoe ick ben!
Gedurig ick het rond' des Werelts omme ren
Met zinnen en gedacht, om trooſt voor my te vinden.
Ick wilde dat de Doodt my heden quam verſlinden:
Soo was al 't druck ten eynd' dat my dus treuren doet.
Ch. Iſt om dat Fleremont met haer Soon heeft ons bloet
Soo ſchandelick bevleckt? dat ſal haeſt zijn gewroocken.
Cina Dan ſal mijn hoop en trooſt ganſch t'onder zijn gedoocken:
Want hy is't daer mijn ziel (door trou) is aen verknocht,
En ick glooff niet dat hy ſulckx heeft uyt-gewrocht.
Hy is te heus van mondt, van hert, ziel, en gedachten.
Ach! mocht mijn ziel by hem maer in de trou vernachten,
My dunckt, dan ſou die vreugt, de droefheyt weg doen vlien
Ch. Glooft ghy dan niet 't geen dat ick hebb' ſelff geſien?
Ick ſweer, hadd' hy my niet ontlopen, deſen degen
Hadd' ick van ongedult hem door het lijff geregen:

Soo

Soo hadd' hy recht zijn loon verkregen op de daet.
Cina. Ick ducht is het geen droom ſoo is het vals verraet.
Hoe ſou hy hem al-ree tot ſoo een werck begeven?
Die noch geen eenen dag geweeſt is hoog verheven?
En noch geen eenig Menſch kan van het Hoff-gezin?
Hoe kan hy yemant dan betonen vuyle-min.
Ch. Verraet? wat hoor ick daer? dat is mijn eer verdrucken:
Want ick ben ſelff die geen, die eerſt haer ſchellem-ſtucken
Heeft aen den dag gebracht, en is 't verſiert by mijn:
Soo moet nootſaecklick ick dan een Verrader zijn.
Vliet voort uyt mijn gezicht met al u laſter-ſpreecken,
Eer ick my met dit ſtael noch aen u kom te wreecken.
't Is beſt ick Fleremont help met haer Soon aen kant,
Eer my de ſchelmery ten leſten brenckt tot ſchand'. [*binnen.*

HET IV. BEDRIJF.

Chambyſus. Cyrus. Cina.

ICk ſchijn van ongedult mijn leven uyt te braecken,
Vermits de laſter-mondt ſpout uyt haer bitze kaecken
Een Hels-vergift op my, en treckt in mijne leên,
Door zeên en ingewant, ja all' de ſpieren heen.
O laſter! al te groot voor my te ſwaer om dragen.
Cyr. Wat is 't dat u mijn Soon ſoo bitterlick doet klagen?
Is u leet grooter als my heden is geſchiet?
Ch. Gewis veel grooter is op heden mijn verdriet.
U leet raeckt alleen 't hert: maer my, hert, ziel, ja Vader
Het raeckt mijn eer en ſtaet, want ick werd' voor Verrader
Wel laſterlijck geſtelt, dat ick hebb' Fleremont
Belogen met haer Soon. Ha ſpijt! 't geen my door-wont
Het hert, tot in de ziel; ick ſal my ſelven wreecken,
(Off een van tween) het ſal my aen de macht ontbreecken.
Cyr. Wie is't die u beklat dat ghy haer hebt verraên?
Ch. Mijn Suſter, die behoord' mijn eere voor te ſtaen.
Cina. 'k Beken ick heb 't geſeyt, en ſeg het noch op heden,
Dat ick het niet gelooff, de ſaeck heeft gront noch reden.
Ch. Ick ben verwondert ſelff, dat ick op ſtaende voet

Als water niet vergiet, tot wraeck, u lauwe bloet.
Cina. Doet vry ſoo 't is my lieff komt wilt my 't bloet af-tappen,
Ick ſal met bly-gelaet de doodt te moet gaen ſtappen:
Want ick ben 't leven moê, de doodt die acht ick ſoet,
Als ick mijn twede-ziel Arbacis derven moet.
Cyr. Hoe Cina dus ontſint, ghy mindt en ſpreeckt lichtvaerdig,
Hebt ghy u Broeder oyt bevonden, ſoo boos-aerdig
Dat hy ons ſpeelen ſou ſoo grooten ſchellem-ſtuck,
't Geen my, ſoo wel als u baert herte-wee en druck.
Neen, ick gelooff het niet, dat hy ons heeft bedroogen,
Den Ketting en den Ring die is voor onſe oogen
Gevonden by die geen daer zy haer vuyle luſt,
En heet vervloeckte brandt, ſou hebbe me gebluſt.
Ch. Het ſchijnt hy is verblint en hart als diamanten,
Zy wil tegen het licht der held're waerheyt kanten.
Cyr. Gaet doetze alle vier verſchijnen eens terſtont,
Om haer de waerheyt eens te perſſen uyt den mondt.
Ch. Uw' wil Heer Vader ſal ick vaerdig gaen volbrengen.
Cina. Indien ghy wraeck wilt doen ſoo wilt mijn bloet dog mengen
Met mijn Arbacis bloet want wy zijn beyde een ;
Daerom wil ick met hem het padt des doodts betreen.
Het hals-recht is voor die tot booſheyt zijn vervallen :
Maer Vaderlicke-tucht voor die moet-willig mallen,
't Was Fleremont daer toe ick hadd' ſoo grooten drift.
't Was Fleremont die ſcheen vaſt in mijn hart gegrift :
Maer nu is Fleremont ganſch uyt mijn zin geweecken.
Cina. Ick hoop dat (is 't verraet) dog eenmael ſal uyt breecken,
Maer ſoo 't verhoolen blijft ſal ick van nu voortaen
Verdwijnen als de ſneeu, en ſmelten in getraen.

Chambyſus. Weelimus. Dorida. Fleremont. Arbacis met eenige Lijff-wachten.

Hier kom ick met het ſchuym van Hoeren ende Boeven,
Die u (mijn Vader) doen het hert ſoo ſeer bedroeven.
VVeel. Hadd' Fleremont mijn ſelff daer toe niet eerſt verſocht,
Ick hadd' mijn leven noyt ſoo vuylen-daet gedocht.
Dor. Arbacis die heeft my verleyt door rijcke giften,

Door hem hebb' ick gedoolt in vuyl' on-kuyze-driften.
VVeel. 'k Verfoey mijn eygen ſelff als ick de Hoer aenſchouw,
Dat haer vervloeckte-tong my in dit ſwaer benouw
Gebracht heeft, daer ick ben uyt Edel-bloet geſprooten,
En was een Kapiteyn in 't Rijck, doen dat vergooten
Wierd' het Chaldeenze-bloet, dat d'Aerd' was een revier
Soo roodt als carmozijn; ick hebb' met mijn Rapier
In Azia geſwaeyt, dat hondert-duyſent-lijcken
Neer-vielen op een dag, geen Landt noch Koninck-rijcken
Beſtont voor onſe macht: ſoo dat ick door 't gevecht
Verkreeg een groote eer: maer nu leyt die geſlecht!
Vermits ick aen een Hoer mijn ſelven heb vergreepen.
Ick wenſch nu dat den draet mijn's levens af-genepen
Mocht werden, om te zijn uyt deſe ſwarigheyt,
Daer Fleremont my heeft ſoo liſtig in-geleyt.
Dor. De doodt die acht ick mee veel ſoeter als het leven,
Ick hebze oock verdient voor 't geen ick hebb' bedreven,
Schoon dat een vagebondt my daer toe heeft gekocht,
Ick hebb' met eygen wil de ſaeck mee vuyl volbrocht.
Cyr. Waerom blijft ghy verſtomt? of bekent ghy de feyten?
Dat ghy met reden niet de ſaack en komt bepleyten.
Fler. De Voogt-heer van de Góón die 't al ſtiert nae zijn wil,
Beveel ick mijne ſaack, en vorder ſwijg ick ſtil.
Arb. Ick weet geen fondament om vaſter op te bouwen,
Op hem ſtel ick mijn hoop, mijn trooſt mee, en vertrouwen,
Ch. Segt liever dat uw' hoop en trooſt ſtaet op die geen,
Die op 't welluſtig-bedd' meeſt met u willen treên.
Harpagus uwen Man is van hartzeer geſtorven,
Om dat hem was bekent, hoe dagelijcx verworven
De Ridderſchap uw' ſchoot, meeſt all' te Babylon.
Ghy waert haer tijdt-verdrijff, de ſpeel-pop daer in von
Een yder zijn vermaeck om zijnen brant te uyten.
Arbacis was het ſchuym van de godtloſe-guyten,
Die meer als een ja tien der Maechden heeft verkracht,
En dat vermomt, hoewel 't niet is in 't licht gebracht:
Maer nu ſal eens den loon u werden toe-gemeten.
Cina. Arbacis ſpreeckt ghy niet? heeft u de vrees bezeten?

Waerom is't dat ghy niet u ſelfs verdiffendeert?
Arb. Mijn reên zijn vruchteloos, uw' Broeder vloeckt en ſweert,
Datt'et de waerheyt is, zijn reden mijn verdoven.
Ch. Ick ſweer op heden noch (wilt Vader my geloven)
Datt'et de waerheyt is het geen ick hebb' geſeyt:
Soo niet, ick wil de Aerd' zig van malkander ſcheyt,
En ſlockt my levendig in hare holle-kaecken. [*Hy zinckt.*
Cyr. O ſchrick wat ſal dit zijn! de Aerd' ſchijnt vol van wraecken.
Mijn Soon waer zijt ghy dog! laet hooren u geluyt!
Ay Aerde braeck! ay braeck! ay braeck hem weder uyt!
Ay Hemel ſtaet my by! ô Goden treckt hem weder!
Och Pluto ſchuyft hem op eer dat hy noch heel neder
Gedaelt is in de kolck van uwe duyſt're-poel.
Want 't is mijn een'gen Soon die op mijn Koninckx-ſtoel
Sou zitten nae mijn doodt, of is hy niet meer waerdig
Dat hy de Aerd' betree.
Cina. De Goden zijn rechtvaerdig,
Zy ſtraffen op haer tijt; hier blijckt de ſchelmery
Die door Chambyſus was gebrouwt aen u, en my,
Cyr. De droefheyt van mijn Soon, ſal ick dan met de vreuchden
Vermengen, dat mijn Bruyt uyt blinckt in ſoo veel deuchden.
VVeel. Ick lil en beeff van ſchrick, waer dat ick heene vlie
Gedurig ick een ſpoock van Ickers voor my zie,
En pogen om mijn lijff en ziel mee weg te ſlepen.
Dor. De Doodt heeft my al aen haer maag're-handt gegrepen,
Ick knaeg in mijn gewiſs', al levend' ben ick doodt,
Ick voel een naere-quel en ly den ſwaerſten-noot.
Cyr. Ondeckt'et vals-geheym hoe datt'et is begonnen.
VVeel. Chambyſus heeft het ſtuck van eerſten aen verſonnen,
Ick zag hem ſtaen van verr' hy trock het blancke-ſtael,
En als ick by hem quam ſoo deed' hy my verhael,
Hoe hy van ſpijt de ziel ſcheen uyt het lijff te looſen,
Om dat ghy Fleremont hadd' tot uw' Bruyt verkooſen.
Hy was als Tierius verwoet en heel ontſint,
Doen hy tot ſpijs hadd' in-geſchockt zijn eygen Kint.
Dan ſcheen zijn geeſt heel flauw, dan weder te verkloecken,
Ten laetſten ving hy aen my ſullicx te verſoecken,
Om

Om Fleremont ten val te brengen met haer Soon,
En ick sou groote staet verkrijgen tot een loon,
Ick was terstont bereyt, en hy door listigheden
Bequam den Ring, die ghy op trou aen haer bestedėn.
Den Ketting oock die Cina aen Arbacis gaff,
Dit scheen gewenschte kans, hadd' oock der Goden straff
Niet aen uw' Soon geschiet, men hadze alle beyden
Van dees' begonnen-dag zien nae de doodt geleyden.
Cyr. Gaet legtze alle beyd' weer op den tooren vast,
Men sal zien datmen noch de saack wat onder-tast. [*binnen.*
En ick mijn lieve Bruyt ontbin uw' strenge banden,
En heeft mijn Soon gesocht te brengen u tot schanden,
't Is my soo leet als u het sneed' my in het hert,
Als ick vernam dat ghy met sulcx beschuldigt wert.
Al waer 't my duysent-mael van een, ja tien geswooren,
Ick hadd' het niet gelooft: maer hy bracht my te vooren.
Weelimus en Dorida, wie hadd' sulcx oyt versiert!
Daer mee ghy en uw' Soon waert buyten 't spoor geswiert,
En boven dien wiert noch den Ring by hem gevonden,
Den Ketting by de Maagt, nae dat zy was geschonden,
En 't wiert by haer beleen; de saack scheen klaer te zijn,
Zy over-tuygden my en u in valschen schijn,
Vergeeft my doch de schult, ick kniel voor uwe voeten,
Wilt doch mijn bit're-wee met uwe gunst versoeten.
Fler. 'k Vergeeff het u mijn Lieff, en sal gedencken niet
Het leet dat heden is van u aen my geschiet.
Cyr. Veel minder Faëton was wijs de Son te leyen,
Ben ick waerdig de Kroon en Scepter meer te sweyen.
Ick geeff ten Huwelick mijn Dochter aen uw' Soon,
Daer boven oock mijn Rijck, mijn Scepter, en mijn Kroon.
Ick soeck met u mijn Bruyt in stilte voort te leven.
Arbacis, zie dit beelt dat wert aen u gegeven,
Ontfangze tot uw' Bruyt, ghy zijt te zaem verknocht,
En soo dra onse Trou ten vollen is volbrocht,
Sal ick u hooft doen met mijn Konincx-kroon verçieren,
En ghy sult in mijn steê de Monarchi bestieren.
Geeft Weelimus en Dorida dan straff nae loon,

En zetze nae behoor voor yder een ten toon.
Arb. Groot-mogende Monarch, en opperste der Werelt,
Wat ben ick! dat ghy my met soo een gift beperelt.
Ick sal u danckbaer zijn mijn gansche levens tijt,
Om dat ghy aen my hebt u Dochter toe-gewijt.
Ick kus mijn Twede-ziel, mijn Lieff, mijn Uytverkoren.
Cina. Ick kus mijn een'ge-vreucht die by nae was verloren.
Cyr. Laet ons elck met zijn Bruyt nu henen gaen terstont.
En vlechten ons te zaem in 't Echte-trou-verbont.

III. VERTONING.

Hier ziet ghy met de Trouw te zamen haer verbinden,
Die ghy onlangs te voor by nae gescheyden saagt.
Cyrus *trout* Fleremont *alleen voor zijn Beminden.*
Arbacis Cina *oock: want het heeft haer behaegt.*

IV. VERTONING.

Cyrus, *dien groote Vorst die ziet ghy over-geven*
Arbacis *all' zijn Macht, zijn Scepter en zijn Kroon.*
Hy soeckt in rust en vree met Fleremont *te leven;*
Hy stelt hem Erffgenaem in stee van zijnen Soon.

HET V. BEDRIJF.

Arbacis. Weelimus. Dorida. Cyrus.
Fleremont. Cina.

DE Ongerechtigheyt mag de Gerechtigheden
Een tijt lang door bedrog, onder de voeten treden:
Maer de Gerechtigheyt hout evenwel het velt,
Schoon ghy ons voor on-kuys soo vuyl hadd' uytgeschelt
Dat wy al lagen plots ter neer van u gesmeeten:
Maer ziet, als Rechter ben ick nu alhier gezeeten,
En hebb' u leven en u doodt als in mijn handt:
Doch schoon ghy hebt gesocht te brengen ons tot schandt,
'k En wil het wreecken, maer ziet daer 't wert u vergeven.
Ontbinze alle bey ..... gaet en wilt soo lang leven
Als het de Góón gelieft.
VVeel. Ghy straft (nae loon) ons niet.

Ge-

Dor. Genaede en geen recht is heden ons geschiet.
VVeel. Nu moet ick als een Schelm, en een Verrader swerven,
Hoe soet het leven is veel liever woud' ick sterven:
Want ick ben waert de doodt.
Cyr. Uw' deucht en sachten aert,
Wert met u eerste recht ten vollen g'openbaert.
Arb. Dit is mijn Moeders doen, niet schelden die haer schelden
Met wraeck haer vyant niet of g'lijcke munt vergelden;
Dit is haer noyt gemist of 't heeft haer wel-gedijt,
Soo neem ick oock mee voor te leven in mijn tijt.
Fler. 't Is treflijck ghy de less' uw's Moeders gaet volbrengen
Op uwen Zetel-troon, en niet en wilt vermengen
Uw' Bruylofs-wijn met bloet,
Arb. Aen ons was 't quaet gedaen,
Daerom kan 't vonnis met een goed' conçiençi gaen.
Fler. Hoe licht is oock 't Fortuyn! wat heeft ons neer-geslagen!
En weer in korten tijt seer heerlijck op-gedragen:
Wat was ick en mijn Soon, doen voor ditmael de Son
In 't helder-dagend' Oost zijn snellen loop begon!
Maer hoeders van het Vee door de bedoude velden,
In een geringen staet wy ons te vrede stelden,
En nu hebb' ick getrout een Monarch, die door 't swaert
Heeft onder hem gebracht het grootste-deel der aerdt,
't Welck nu mijn Soon beheerst in zijn Schoon-vaders stede,
Den Hemel gun dat hy het lang bezit met vrede.
Arb. Op dat mee uwe Heyl niet weer ten onder gaet.
Cina. 'k Wensch u dit meer uyt gunst als om mijn eygen baet,
Arb. Mijn Bruyt, uw' gunst sal ick u weer met gunst belonen.
Cyr. Soo lang op s'Werelts-kloot hier Mensch' of Dieren wonen
Moet ghy of van uw' zaet, in Perssen heerssers zijn.
Arb. Soo lang de danckbaerheyt oock op u daden schijn.
Cyr. Men sal nu in het Hoff een vreuchde maaltijt houwen,
En vorder onse saeck de Goden toe betrouwen.

Weelimus. Dorida.

HOut af van mijn rapier.
Dor. Neen, ick en laet niet gaen,

Voor

Voor dat ghy aen my hebt de ſchult des doodts voldaen,
Wanneer dat ghy u bloet hadd' voor het mijn vergooten,
Wie ſou dan met de kling door mijnen boeſem ſtooten?
VVeel. Laet aff, ick tors genoeg al neem ick niet u bloet
Op mijn gelaeden hals,
Dor. Ay Weelimus! ay doet
My doch de laetſte beê van uwe handt verkrijgen.
VVeel. En nadert my niet weer: maer geeft door ſtille ſwijgen
My doch een weynig ruſts; helaes! mijn eygen pack
Dat valt my al te ſwaer; voorwaer ick ben te ſwack
Om 't minſte wicht van Sonden op mijn hals te torſſen.
Mijn zinnen! waer waert ghy doen 'k aen-nam te bemorſſen
Mijn Eeldom? met verraet op dat Geſlacht gewent,
Wiens deucht blinckt klaerder als de Son aen 't Firmament.
Was ick niet in het Hoff in aenzien by den Koning,
Hadd' ick niet (in zijn gunſt) een vaſte plaets en woning,
Ja, ſoo datt'er geen geheym van hem en wiert beloert,
Dat ſonder mijnen raet of ſtem wiert uyt-gevoert.
Wat heeft my dan beweegt de Vroomen uyt te ſchelden?
Is dit den rechten aert van ſulcke kloecke Helden
Als ick voor deſen was? maer 't was om dat ick ſocht
Een handt-vol meerder Staet. Ben ick hier toegebrocht!
Ach! dat de Aerd' my quam met s'Koninckx-zoon in-ſlocken
Off dat een wreet Gediert' my quam aen ſtucken rocken.
En maelden al mijn vlees, en been, tot voetzel van
Zijn hongerige maag. Ach Bergen, Vloeden, ſpan
Te zamen! Atlas wijckt, wilt uwe laſt begeven,
Op dat geen Menſch en weet waer dat ick ben gebleven.
Off is het beſt mijn Romp! blijft even nae mijn doodt
Een ſpiegel, voor die geen die'n ander ſchelt en bloot
Van goeder eer en faem; dit ſal my doen af-kappen
Mijn eygen s'levens-draet, ja doen te moet hem ſtappen,
Die daer door de natuer gehaet wert en gevreeſt.
Dor. Ay Weelimus! ick bidd' beneemt my 't leven eeſt:
Soo hebb' ick oock een end' van all' mijn droeve ſuchten.
VVeel. Adieu, ick ſchey van hier; dit zijn de Schelders vruchten.

Dor. Wy zijn op eenen wijs gekomen in 't verdriet,
Op eenen wijs als ghy, ick oock mijn bloet vergiet.

V. VERTONING.

Den droom die Cyrus-zoon, Chambyſus *ging verſieren,*
Die wert hier waer geſien; Arbacis *is de Duyff*
Die eenen Arent wiert, daerom dat quamen ſwieren
Een ganſche Vogel-rey; *zijn Kroon dat is de Kuyff.*

Hier zidt hy aen den dis by Cyrus, *die hem ſtelden*
In ſulck een hoogen-graet; *zie, elck is lieff en waert*
By zijn verkoren Bruyt. Wel die Verdraecht het Schelden,
Want Schelders vallen veeltijts in haer eygen ſwaert.

VERDRAECHT HET SCHELDEN.

Ter eeren W. van Heugelenburg, op zijn Spiegel der Verdraegzaemheyt.

WY kroonen 't konst-rijck-hooft van Wilhelm, *niet nae waerde:*
Maer door ons' schuld' gen pligt, alleen om dat hy baerde
Uyt zijn veel-wetent-breyn een Spiegel, die ons toont
Hoe de Verdraegsaemheyt *haer dragers trouw' lijck loont,*
Hy stelt een Fleremont, *die 't schelden als wil erven,*
En met haer waerden Soon in ballinschap gaet swerven,
Tot dat den Persiaen (in plaets van smaet en hoon)
Op haer me-waerde hooft her-zet d' ont-ruckte-kroon.
Arbacis *met het swaert des lofs-verdraegzaemheden*
Wint Cyrus-kint, *en 't Rijck van Perssen en van Meden.*
Geen staet noch groot ontsag verschoont den Lasteraer,
De Aerd' verswelgt hem, en zijn hulpers vol gevaer,
Die berst' et hert van spijt: dewijlze d' lem're wetten,
Om de vervloeckte punt in 't nijdig hert te setten.
Soo toont ons Heug'lenburg, *dat die die stricken leyt*
Zig selfs daer in verstrickt, en eygen val bereyt.
Kunst-haters staen verbaest, en Satyr wet zijn tanden,
Om (als uw' Eersteling sal komen in ons' handen)
Te ziften uwen oest: maer uw' volmaeckte wan
Heeft die soo wel geschut, dat niemant zifte kan.
Ontfangt dit Kransje *'t is verçiert met weynig blad'ren:*
Maer met veel gunst bestrickt. Wilt met uw' gunst ons nad'ren
Wy staen tot uwen dienst, en bevelen de Fáám
Datz' op den Helikon *aen-schrijft* Wilhelmus Náám,
Die all' de drup'len die van den Pernassi *zijpen,*
Weet aen de Does *en* Rhijn *soo aerdig op te grijpen,*
Tot dat hy heeft een Beeck, en die in onsen schoot
Uyt-stort, waer door zijn naem sal leven nae zijn doodt.

Tracht nae Godts Huth
M. M. vander HUDTH.